

VIENYBE LIETUVNIKŲ

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 23.

Plymouth, Pa., d 4 Birželio (June) 1902 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVII.

Rasiant apie permainą adresu
butinai reikia atsiųsti ir senąjį adresą
Dėl norinčių pamatyti mūsų
aikrasčių siunčiamame viena numerį
dykai. Prenumerata turi būti iš-
virszaus apmokėta.

THE WEEKLY

„Vienybė Lietuvnikų“

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian "NEWSPAPER" in PLYMOUTH, PA. Represents the interest of more than 300,000 Lithuanians in the United States. Subscription only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE \$0.25
ONE INCH ONCE \$1.00
ONE INCH, ONE YEAR \$10.00

all communications must be addressed

J. J. Panksztyt & CO. Plymouth, Pa.,

The Printing Office of „Vienybė Lietuvnikų“ executes the cheapest, promptest and most correct printing in lithuanian language:

Job Printing in all modern languages.

„Vienybė Lietuvnikų“

Išleina kožną Seredą, Plymouthe

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE.... \$2,00
Į UZMARE..... \$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų \$10,00
Viena eilutė smulkiom raidėms 25c.
Už colį vieną sykį garsinant \$1,00
Pajieszkvojimai: už vieną sykį 50c
Du sykius garsinant 75c
Tris sykius (už vieną dolerį) \$1,00

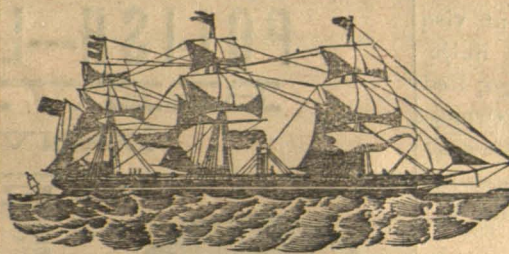
Pinigai kitaip nesiisuncia, kaip tik per MONEY ORDER, na registravotose gramotose ant szito antaszio:

J. J. Panksztyt & CO.

224 East Main Str.,
Plymouth, Pa.

Dudas ir Romanaukas!

Nauja Lietuviška Karcziama N. W. Cor. S. 2nd ir Carpenter str. Philadelphia Pa. Užlaikom ko pulkiausius gerimais, szalta Alių, Dektine, Vyna, ir Havanos cigarus, prietam yra visoki užkandžiai ant stalo per visa dieną. Kiekvienas užėjęs randa czia szirdinga priemima, to-

Neikite pas svetimą, bet pas
V. G. Sava
„Saloon“ 13 S. Canal street,
WILKES-BARRE, PA.
Puiki degtinė ir alus! kvie-
cziam lietuvius.
Czia gausi pigiausias laivakortes ir
pigiai nusiųsi pinigus į visas svieto
dalis.

Garsingas akuszieris

ir Specialistas
moterų ir vaikų ligose,
DR. S. E. FEINBERG,
pagarsėjęs jau nuo 15 metų
musų mieste, nuo 1 Lie-
pos maino savo vietą.
Szimtu-szimtai ligonių atras jo na-
muose, tamtyczia įtaisytoje labora-
torijoje,

437 Adams Ave.

Vine st. kertė,

prieszais vokiszkają bažnyczia, kap
ir visada, tikrą rodą ir pagelbą.

DR. FEINBERG YPATINGAI

.....GYDO.....

Ausų, nosies ir akių ligas,
Vaikų ligas,

Teipgi moterų negales,
ypacz prigulinczias prie akuszierijos
(gimdyvių negales).

Isztyrinėja akis tiems, kurie reikalauja
akiniu (akuliorin).

Galima užtikti jį jo ofise kasdien
nuo 10 val. isz ryto, paskui
nuo 1 iki 3 val. popiet ir nuo
7 val. vakare.

Kas negalėtų pats atsilankyti pas
jį, tegul apraszio savo nedagalejimius,
o gaus ant jų pėdų tikrą rodą.

Dr. S. E. Feinberg,
437 Adams Ave., Scranton, Pa.

Pas dr. Feinberg'ą yra abu tele-
fonu, kuriais galima pakviesti jį pas
ligonius isz kiekvienos vietos.

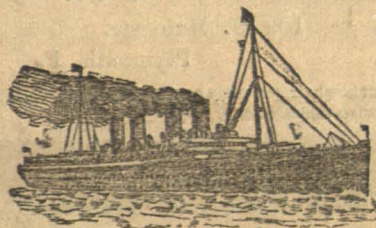
**Didele krautuve
IR KARCZIAMA**

Kas nori gero tavočio gauti ir ska-
naus gėrymo ragauti, tegul atsilanko
pas **Joną Žukaucką**
Plymouth, Pa.

Telephonas 309 — 2 S. S.

P. V. Obiecunas,

1118 Carson str. S.S. PITTSBURG, PA.

Parduodu Laivakorte ant visokių linijų ir sin-
cziu pinigų į visas dalis svieto Doviernastis
(pavedimus rasztu) atlikimui reikalų su Masko-
lijos valdzia. Iszmainau visokius pinigų ont
amerikoniszkių ir t. t. Darau apszergėjimus nuo
ugnies (Fire Insurance) ant visokių daiktų. Jeigu
kurį atkeliauvusį užlaikytų kastlegarnėje, tegul
szaukiaei prie manęs, o asz jį iszliuosuosiu.
Lietuviai kreipkitės pas savo tautietį, o czia-
te užganėdinti.

RECEPTAI.

Kožnoi gerai aptiekoje gaus ge-
ras—tikras gyduoles, jeigu turėsi
gerą receptą Mes parduo-
dame receptus gydymui vi-
sokių ligų ir kitokių, para-
szytus geriausiu daktarų
sviete. Paraszyk aiszkiui ti-
krą vardą ligos angliszko
arba lotyniszko kalboje,
reszta raszysk Lietuviz-
kai: kiek turi metų ligo-
nis, vyras ar moterie? su
tuom rasztu atsiusk nu-
mis vieną dolerį, o aptu-
rėsi receptą. Norėdams
apie ką pasiklausti, at-
siusk marę už 2c. dėl
atsakymo.

Adrisuok sziteip:

GLOBE FORMULA CO.
Detroit Mich., U. S. A.

Daugiau kaip
30 metus iszmegetas
Dr. RICHTERO
wisam swietui zinomas
“ANKER” (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausia gyduole nuo
Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisoku **Rheumatiszku**
skaudejimu.
uz 25c. ir 50c. pas wisus
aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

**Mėsinyczia
Gabrio J. Miliaus,**

Užlaiko kasdien szviežią mėšą, kiau-
liena, versziena, jautiena, avincziena,
kumpiai szvieži rukyti, deszrų visokių
galima gauti dideliom pasirinkime.

teiposi užlaikau mil-
tų, cukriaus, kavos,
arbatos, žuvų, silkių,
surio ir visko kas tikt
yra reikalinga žmogui dėl maisto ir
už pgesrę prekę neikaspas kitus
visi pas **G. J. Miliu,**

220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Teleponas 352 Plymouth.

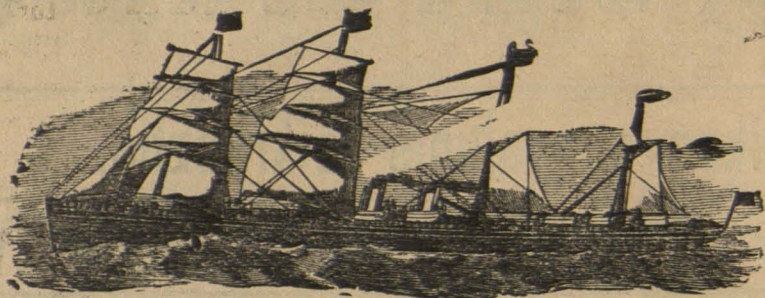
**Daktarka.
Johanna Želviene.**

Vienintėlė lietuviszka daktarka
gydo visokias ligas. Offisas ir gy-
venimas: ant kampo Centre Ave. ir
Church uleyzių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nū 7 iki 9 ryto,
nū 12 iki 1 po piet,
atidarytas { nū 6 iki 8 vakaro.

Priima į savo namus ant tautikro
laiko gimdyves (moteris palage) ir su-
teikia joms ragelbą ir gerą priežiurą.

Max Kobre
 Successor to
KOBRE & HERSCHMANN
Litewski i Polski BANK
 40 Canal Str.,—142 Division Str., New York

Prieteliai! dūdu jums žinią, kad mes pardūdam Szifkortes ant visų greičiausių laivų už pigiausią prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Netherlands Lines Roterdamo. Siuncziamė pinigų, kuriūs jusų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantoroje galite susiszekėti lietuvizškai ir lenkizskai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 52 metus su kožnu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardūdamė tikietus ant visų geležinkelių Amerikoje ir Europoje.

Duodam žinoti kad mes priimam pinigus į depositą bankos ir mokam po 3½ procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 dōlerių ir viszaus, ale kad buva padėti ne mažiau kaip 6 mėnesius. Padėti ir izimti gali kožną dieną nuo 9 ryto iki 2 po pietų, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Boston Shoe Store

26 E. Main st. PLYMOUTH, PA.

Mēs katik gavome szviežių pavasarinų czeve rykų vyrizškų, moterizškų ir vaikų, visi yra Juni jos darbo, parduodame už visai pigę prekę. Tel posgi czeverykus dirbame ir ant apetelevimo. Ateik ir pamėgink, o busi užganėdintas.

Max Reese & Co.

109 E. Main str.

Plymouth, Pa.

Didziausia ir geriausia avalines, kurpių ir batų krautuė visam mieste.

Žemiausios prekės!

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo
 Apdovanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestringą, teisingą ir artistizšką izdirbimą.

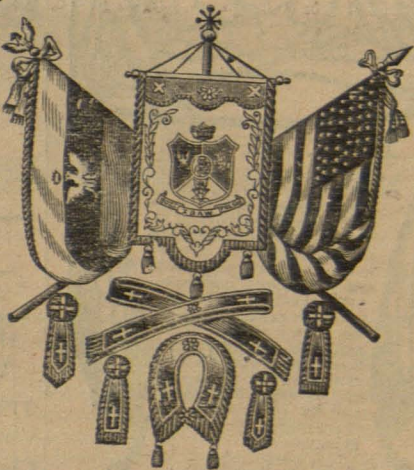

**KARUNŲ, SZARPU,
 KUKARDŲ, ROZETŲ,
 BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.**

Turiu už garbę apreikszi guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wisus augszoziaus paminėtus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsiimdama izdirbimais igijau geriausę praktikę ir dėl to galiu wisą padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuvizskas **BRANDZAS** Suvienytose Valstijose Sziaurinė Amerikos, kuriame izdirba geriause **ALŲ PORTERŲ** ir **ELIŲ**.

Nes yra daromas izz grynų javų ir geriausių apfinių, norint ir geriant truputį užsilinksmini bet galvos neskauda, nes jame nėra jokių primaiszytų kvarbų ne prozky.

Todėgi perkantieje ir pardavėjai (karcziamnikai) visadcs reikalaukite Lietuvizsko

alaus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszeipsite savo Vientauczius lietuvius.

**POLISH---LITHUANIAN
 BREWING CO.**

DANVILLE, PENN., A.

Office: 313 Bedford Ave. Broadway & South 8-th st.

Geriause gyduolė ant sudrutinimo ir atanginimo plaukų.

Sulaiko slinkimą plaukų trumpam laikia vietoj szpuolusių atauga nauji plaukai; praszalina visokį necizstą sistemą kaip tai: pleiskanas, dedervines, niezus papuckus ir stabdo galvos skaudėjimą. Jeigu užtėmijotė savo plaukų slinkimą, umai atszaukita o gazytytai pagelbą ant sulaikymo trumpam laikia. Kurie vartojo ant savo galvų plykų ir persitikirino, kad užzle plaukai ir paliudyjimą duoda į visą "Publika".

[Temykite: kad szijų gyduolių negalima gaut kitur, tik izz mūsų firmos siuncziam.]

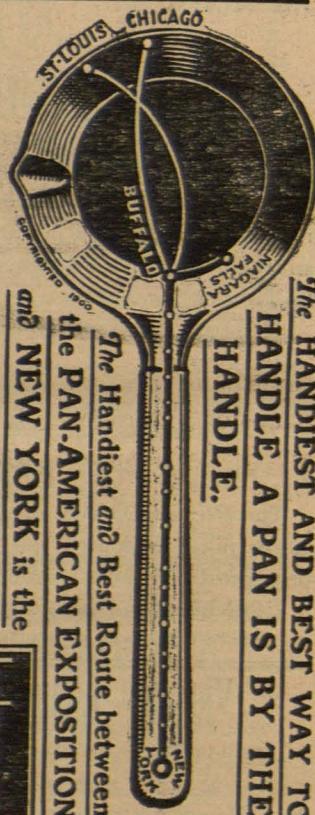
Norinti gauti visą rodą, apraszkyk padėjimą savo plaukų: kokia piezastis yra. Rodą ir visas informacijas gausite dykai Adresuokit visad sziteip:

J. M. BRUNDZA, Chemist.
 NEW YORK & BROOKLYN.

Paveikslas Dr. V. Kudirkos.

Didumo — 19 colių ploczio, 24 colių augszozio, ant puikios popieros, su prisiuntimu 30 ct. Gaunamas „Vie nybės" redakcijoj.

Szitas paveikslas tojo mūsų užsitarnavusio tautieczio privalo rastisi kiekvieno lietuvio namuose kaipo papuoszimas ir atminimas, kad tasai tautietis per visą savo gyvenimą truse ant naudos savo tautieczių ir tevyneš.

For Information, Rates, etc., address
 222 BROADWAY, N. Y., 222 MAIN ST., BUFFALO, 102 SPAN ST., CHICAGO,
 EIGHTH & OLIVE STS., ST. LOUIS, 26 EXCHANGE PLACE, N. Y.
 T. E. CLARKE, Genl. Superintendent. T. W. LEE, Genl. Passenger Agt. B. D. CALDWELL, Traffic Manager.

The Handiest and Best Route between the PAN-AMERICAN EXPOSITION and NEW YORK is the LACKAWANNA Railroad

ADRESAI
Susivienyjimo L. A. virsz.

Prez. — M. Valentinavyczia,
 1917 N. Main str., Seranton, Pa.

Vice-prez. — J. Tarsila,
 677 N. Riverside, Waterbury, Conn.

Sekretorius — T. Astramskas,
 732 S. Front st. Philadelphia, Pa.

Kasierius — T. Pauksztis,
 123 N. Main str., Pittston, Pa.

J. Kazakevyczia,
 1150 Wyoming Ave. Pittston, Pa.

Kasos globėjai J. Gudaitis,
 112 Vine st. Plymouth, Pa.

Užveisdėtoju knygyno—V. Daukszys,
 442 Wharton str. Philadelphia, Pa.

PERŽVALGA.

— Vilnius su visa gubernija, užstojus naujam gubernatoriui von-Wahl'ui, tapo apszauktas ypatingam padėjime, tartum maisztų gadynėje. Prie tokio davado, gubernatorius daro, ką tik nori, ir gali bausiti žmones ne sudu, bet savo valia; už mažą prasižengimą priesz valdžią gubernatorius turi tiesą uždėti bausmę pinigais iki 500 rublių, arba uždaryti į kalėjimą ant keleto mėnesių. Tarpais jis pasirenka ir „ypatingą“ baudimo būdą. Teip, besinaudodamas isz pripažintų jam tiesų, gubernatorius von-Wahl daro tokius nežmoniszkus darbus, jog sunku būtų tikėti į juos tiems, kurie neyra patyrę visos rusiszkų budelių, szunystės Lietuvoje.

Sztai priesz 1 gegužio dieną paskrijo po Vilnių paskalas, jog von-Wahl liepęs parvežti ir iszmirkinti daug pundelių rykszczių. Teip ir buvo. Darbininkams apvaikszcziuojant pirmosios gegužio szventę, daug jų buvo suimta; ant rytojaus, trisdeszimts szesziš isz tų „prasikaltėlių“ plakė iszmirkintomis ryksztėmis; czia pat stovėjo daktarai Michailov ir Szreiber, o pats gubernatorius skaitė kirczius. Atvedus kaltininką, von-Wahl szaipėsi isz jo: „sveikinu su gražia szvente!“ O paskui, rodydams į žilvydzių ryksztes, szipatavo: „o sztai tav ir dovanėlė szventėms!“ Nuvilkus vargszą ik nuogam kunui, guber. klausė: „kiek turi metų?“ — Penkiasdeszimts. — „Tai įkirst jam penkiasdeszimts!“ — sakė savo budeliams. Tokiu budu kankino isz eilės visus darbininkus, o vieną vos neužplakė mirtinai, nes tas iszdrisėlis, paklausus apie metus, su paniekinimu atsakė: „milijoną“. Įsiutęs gubernatorius kapojo tą vyrą, duodamas po szimto smugių atsigauti, bet daktarai pastatė ant to, idant dar nors

pusgyvį atiduot į ligonbutį.

Tai toki Lietuvoje valdonai, nuo kurių priguli visų lietuvių gyvastis, liuosybė ir turtas. Kada vieną kartą apie 900 merginų, dirbanczių tabako fabrikose, skundėsi, jog negali iszgyventi už tokį uždarbį, kaip 18 iki 25 kap. ant dienos, tai von-Wahl suriko ant merginų: „tai eikit pelnauti isz liuosos meilės!“

— Vokiszkas maras vis placziaus slenka ant prusiszkosios Lietuvos ir kitų rytinių Prusijos provincijų. Jau nuo seniai yra paskirtas isz vieszpatystės izdo didelis fondas ant apgyvendinimo tų szalių vokiszkais dvarponais ir ukininkais. Iksziol Prusų karalystė pavesdavo tam dalykui po 200 milijonų markių (\$50,000,000), o nuo dabar skirs jau po 350 milijonų markių (\$87,500,000) ant metų.

— „Lietuvininkų Susivienijimas“ Prusų Lietuvoje atliko paprastą savo susirinkimą 4 gegužio Vilkiszkioose. Apart dviejų kalbų, nieko ypatingo tų nebuvo nė užmanyta, nė svarstyta.

Isz Lietuvos.

Sediszkioose ne teip, kaip Garžduose. Jau buvo suteimus. Isz Sedos (Telszių pav.) grįžo namon nebejaunas žmogelis, linksmi dainuodamas — mat biskį buvo įsigėręs. Tuo tarpu užpuolė ant jo Sedos uriadninkas Zasulskis, rėkdamas: „ko tu rėkauji, tu... sukin-sin!“... ir papratęs jau žmones plakti, iszsitraukė nagaiką. Bet žmogus visai neiszsigando ir pasakė: „O ko tu nori, tu raudonsiuli, kacapo szmote, tu?“ Uriadninkas gal dar pirmą kartą sutikęs tokį drąsų, kaip tigras griebė jį, bet szalia stovintis jaunas vaikinai, pamatęs tai, sugriebė uriadninką už sprando, ir pradėjo jį kratyti. Persigando uriadninkas, pradėjo melsti,

kad jį paleistų ir, iszsinėręs isz vaikino nagų, pradėjo bėgti...

Szits-pats uriadninkas kitąsyk skundėsi vienam ukininkui, gerdamas su juo alų: „Sediszkioose, broliuk, ne teip, kaip Garžduose: tų asz, budavo, ir ukininkams su nagai-ka gerai sumesiu ir rublinių netrukau, o czia, brolau, piemuo ir tas jau nor į snukį man duoti... Bloga czia gyvent!“

Keli metai atgal buvo Sedoj labai praszmitnus uriadninkas (asz jo pravadės nežinau). Nebuvo tos dienos, kad jis nepadarytų kame nors kratą: tai szaudykles atiminėja, tai kalendarius arba kitas knygas grobsto arba ir kitokiu budu kabinasi prie žmonių.

Gera tu kart gyveno uriadninkas, kaip gerai užsimokėdavo pakliuvusieji žmonės. Kits kelintą rublelį spaus į ranką p. uriadninkui, o kits ir kelintą deszimtį, — veizint, kaip keno kaltybė. Bet vienas atsitikimas ant visados atėmė jam norą su žemaicziais bekupecziauti.

Vieną kartą praneszė jam kas, kad Sedoj Puvke ukininkai medžioja. Pradžiuo uriadninkas, pasiėmė arklį ir leidos į Puvkę. Ukininkai, pamatę uriadninką, pradėjo bėgti, bet jo arklys teip geras buvo, kad sziuodu nabagai netoli tegalėjo pabėgti. Uriadninkas, iszsitraukęs revolverį, suszuko „stoi!“ Užsidegė žemaiczzių kraujas, apstabdė juodu uriadninko arklį ir sugriebė uriadninką, trenkė žemėn; sutratėjo kaulai, sudejavo nabagėlis! Bet to dar negana: inirtę ukininkai nudraskė jam raudonus szniurus, sudauzė szoblę, sumuszė revolverį, o arklį namon papliekė. Ilgai sirgo uriadninkas po to muszimo. Dabartinis uriadninkas jau neblandžioja teip drąsiai po sodzius ir nebatiminėja teip szaudyklių. *Sodietis.*

Ant garbės socialistams! Slavikai (Naum. pav.). Gromatą szvencziausio Tėvo perskaitė kunigėlis ant sakyklos, uždavė kožnam po pusę tuzino poterių sukalbėt, paliepęs gi poteriaut, paaiszkint turbut nenorėjo, ar nemokėjo, tik pasiskubinęs nuo sakyklos, parėjo sav namon. Musų žmonių, iszėję ant szventoriaus, klausinėjo vienas kito: „ką kunigėlis skaitė?“ „ko szventas Tėvas reikalauja?“ „už ką kunigėlis liepė poteriaut?“ ir tt. Kiti tik tiek atsimenta, kad buvo minėta apie piliozopus, socialistus, demokratus. Vienas juokdarys vaikinai, turbut suprantantis reikalą, priejo prie bobų ir paaiszkino sziteip: „szventas Tėvas apgarsino, jog yra ir kas kartas randasi daugiaus ant svieto tokių žmonių socialistų, ką matydami vargą biednųjų žmonių ir neteisybę, stengiasi pagerinti jų buvį ir iszgelbėti juos nuo tų baisių skriaudėjų „ponų“, tai už tai szv. Tėvas liepė poteriaut“. Žmonelės, o labiausiai davatkelės, moterėlės, vargdienėliai, skubinosi į bažnytėlę ir dar po pusę atbeldė „ant garbės socialistams“, ir vis kas mielą dienele dar siunczia dusavimus į dangų, kad Dievas laimintų jų darbus. *Juozas.*

Kunigui duodi — Dievui duodi! Luksziai. Naum. pav. Priesz užgavėnes tą nedėlią musų kunigėlis apskaitė ant sakyklos Gromatą Szv. T. popiežiaus Leono XII, o apskaitęs paaiszkino sziteip: „ne skaitykit jokių rasztų ir neklausykit tokių pusgalvių, ką įkalbinėja žmonėms, jog ne kiekviena valdžia nuo Dievo paeinanti; Dievas pastanavijo kunigus ir visokią valdžią, ir jus prastieji turite valdžios klausyti“; ant galo pridėjo, kaipo peczėtį, žodzius Iszganytojo: „Kas jus klauso, manęs klauso, kas jus paniekina, tai ir manę paniekina“; paskui,

glostydamas savo baltas rankes, užbaigė: „jeigu kunigui duodate ant Dievo garbės, tai taip kaip pacziam Dievui duodate“...

Pabaigęs pamokslą, pagriebė knygas ir tą gromatą ir nulipo. Mes, keletas parapijonų, tik galva, kraipėm ir pečius traukėm, galvodami, kokiū budu kunigas įduoda Dievui pinigų. *Kaimietis.*

(Iš „Ukininko“)

Iš Petropilės. (Nuo savo korespondento). Petropilės mokslų akademija paskyrė 200 rub. ant mėnesio mokiniui p. J. Jablonskui, lietuviui, kuris, berinkdamas medegą lietuviskam žodynui, įslinko į valdžios akį ir tapo prasalintas nuo mokintojo vietos Revelio gimnazijoje. Tę jam bebunant, buvo pas jį daryta krata ir atrasta rankraštį po antgalviu: „Ką turi daryti tie, kuriuos valdžia persekioja, ir kaip juos turi kiti szelpti?“ Dabar ant jo užtraukta policijos priežiūra ant dvejų metų, be paskyrimo gyvenimui vietos. P. Jablonskis dabar užimtas taisymu A. Juskevycziaus Lietuviszko Žodyno, kurį spaudina akademijos kasztais Petropilėje (pirmoji laida yra iszėjus 1897m. ant 392 pusl.). Todėl p. Jabl. galės važinėti po Lietuvą ir rinkti medegą žodynui. Sako p. Jablonskis žadas ant nekuriu laiko Sziauliuose apsigyventi tardymui Sziaulizkių tarmės.

Vyskupas Kujavų — Kalisziaus diecezijos, kn. Aleksandras Beresnevyczius, budamas jau senatvėje, iszmeldė nuo popiežiaus ir caro daleidimą pasitraukti nuo vietos, norėdamas Lietuvoje apsigyventi. Rusijos finansų ministras, carui liepiant, kn. Beresnevycziumi paskyrė po 5000 rublių ant metų iki mirsiant. Tuotarpu Kauno vyskupui valdžia moka ant metų tik po 3000 rub. *Tapalio velnaitis.*

Politiszkos žinios.

Pietinė Aprika.

Pasibaigė, ant galo, ta nežmoniszka karė, kuri padarė gėdą dviem amžiam: 19 ir 20-tam, o Angliją paskandino į skurdą ir negarbę. Subatos vakare, 31 gegužio, pusiau vienuoliktą valandą, anglų ir burų delegatai padėjo savo paraszus ant deklaracijos, kad karė pasiliauja. Koki sutarimai padaryti ir ant kokių sąlygų toji karė užbaigta, paduosime kitą sykį, parėjus tikroms žinioms. Dabar tik privesim tulas sutraukas ir atsitikimus.

Karė prasidėjo 11 spalnio 1899 m.; tęsėsi iki 31 gegužio 1902 m.; taigi ji traukėsi du metu, septynis mėnesius ir dvidešimts dienų. Anglija nusiuntė į tą karę pusę milijono (500,000) kareivių; bet vienu laiku sutraukta ir didžiausia anglų galybė iszneszė tik 280,000 kareivių, o didžiausia burų galybė ant vieno sykio iszneszė 50,000 (teip spėjama).

Anglų kariumenė turėjo tiek pragaiszties: 3959 oficierus ir 88,476 szejp vyrus; isz oficierų skaitliaus: 1020 numirė, 2 dingę, o 2937 neteko sveikatos; isz kareivių skaitliaus: 20,031 numirė, 134 dingę ir 65,311 visai neteko sveikatos nuo žaisdų arba ligų.

Burų pateko į nelaisvę apie 27,000, o karės laukuose yra likę dabar apie 7,000; kiek užmuszta ir suzeista burų — nėra žinių.

Anglijai vedimas tos karės kasztavo tukstantį du szimtu ir penkiasdeszimts milijonų dolerių (\$1,250,000,000). Kiek kasztavo burams — žinių nepaduota.

Parėjus į Londoną žiniai apie užbaigimą karės, žmonės ko nepasiuto isz džiaugsmo; gatvės aptvino gyventojais, kurie liejo džiaugsmingas aszaras ir sveikino viens kitą. Anglija, tartum, prisikelė isz

numirusių.

Iš to matyt, kaip dasiedė patiems anglams toji neteisinga karė, sukurta dėl kelių ypattų godulystės ir garbės. Pats karalius Eduardas storasis dziaugiasi sziaudien, nors būtų galėjęs ir ankscziaus pasiliauti gožes nekaltų žmonių kraują.

Rusija.

Laikraszcziai pranesza, jog caro rezidencijoje Carskoje Selo tula moteriszke taikėsi paleisti į carą „pekliszką masziną“, bet ją nelaiku suėmė ir apkalino. Nieko negalimo tame nėra.

Prancuzijos prezidentas Loubet jau pabaigė savo vaisesę pas carą. Kaip iszdykavo ir ką viens kitam melavo — neverta nė minėti.

Dalis darbu.

Su vienytose Valstijose per pastaruosius 13 metų buvo 69,166 straikai ir 6,067 boikotai; tuos straikus varė isz viso 3,712,560 žmonių; kapitalistai per tuos straikus prakiszo \$94,825,237. Bet darbininkams didesnėje dalyje nepasisekdavo atlaikyti straikus; netekę mokeszies, straikuotojai pametė \$190,493,173 uzdarbio. Unijos davė darbininkams per visą laiką paszelpos 10 mil. dolerių. Nezuvo darbininkai tada — nezus nė dabar.

Chicago, Ill. 500 organizuotų vežėjų isz didzių jų skerdinyczių pametė dirbę; jie reikalauja 10 valandų dienos darbo ir mokeszies nuo 22½ iki 32½ centų už valandą (iksziol jie gaudavo nuo 16 iki 24 centų). Yra baimė (zinoma, storpilviams), kad neiszpildzius tų reikalavimų, ir kiti „Stoek yard'ų“ darbininkai stos straikan. Jau ir dabar nekuriu mėsos pardavinyczios turėjo buti uzdarytos, nes į jas neatveza provijanto.

Chicago, Ill. Pane-

dėlyj, 12 gegužio, American Bridge Co. darbininkai visi sustraikavo, reikalaudami pakelimo mokeszies ant 20 proc. Trustas apie tai nė girdėt nenori: suszaukė policiją, kad galėtų nuszaszėliai (scab'ai) dirbti ir prikale žinią, jog kuris neis iki subatai 24 į darbą, tai tam laike pinigus atiduos ir daugiau darbo negaus; teip ir padarė. Bet į darbą, kad tik eitu, priima. Nekurie ungarai, vokiecziai ir lenkai pamedėlyj ejo dirbti: sugižo darban 200, o dar 1,000 straikuoja ir riszasi į uniją. „Federation of Labor“ unijos nepripazįsta. Uzdarbiai buvo toki: lėberiai už 9 valandas \$1,48½, kalviai \$1,92, punch maszinistai \$1,65, elektrikiniai \$1,65; kurie nuo daigto dirba — padaro nuo \$2,25 iki \$2,50; rimeriai \$1,65. *Jonas Noreck.*

Darbininkų judosziai.

Kaip visi žino, prie kalnakasių straiiko nori prisidėti nuo 2 birželio kasyklių inzinieriai, kurikai (firemonai) ir pliumpuotojai (pumprunners), jei kompanijos atmes tai, ko mainierių unija reikalauja virszminėtiems darbininkams. Dabar prie darbo stovi kietosios anglies apyrubėje: inzinierių — 1,798, kurikų — 3,596 ir pliumpuotojų — 1,700. Unija pareikalavo, kad darbo būtų tik 8 valandos kas diena (dabar jie dirba po 12 val. ant dienos), ir kad užmokeszies būtų pakelta ant 5 centų už valandą. Aiszkiaus sakant uzdarbis turi buti pakeltas: inzinieriui nuo \$100 ant \$125 kas mėnesį; kurikui nuo \$45 ant \$50 ir pliumpų priziuretojams nuo \$60 ant \$90.

Tie reikalavimai yra visai teisingi — teip lygiai, kaip yra teisingi visų kitų angliakasių reikalavimai.

Kapitalistai gaszina, neiszpildysią nėjokių unijos reikalavimų, o toms dielėms į pagelbą eina nekurie kunigai —

judosiai, norėdami pasinau-
doti iš žmonių tamsumo ir nu-
vesti juos ant kreivų kelių.

„Pirmųjų“ presbyterijonų
kunigas Scrantone, James Mc-
Leod, kurs, drauge su vysku-
pu Hoban'u, kaip Annoszius
su Kaifoszius, pastatė priesz
Pilotą rusinų kunigą Ardan'ą,
išsitarė 27 gegužio sziteip:
„tas užmanymas (straikuoti
inžinieriams) yra kvailas, ne-
patrijotiskas ir nekrikszcio-
niskas; asz nepaliausiu tvirti-
nės, kad tokį (inžinierių) strai-
ką užsakius, darbininkai turės
be jokios abejonės prapulti;
ir darbininkai, pagal szventą
teisybę, užsipelno tos prapul-
ties“. (New Yorker Volks-
Zeitung, 28 geg., N. 127).

„Didis darbininkų draugas“,
kaip jis savę vadina, kun. Cur-
ran, prabaszczius Szventojo
Išganytojo bažnyczios Wilkes-
Barre, Pa., pasakė 19 gegu-
žio: jei bus liepta straikuoti
inžinieriams ir pliumpuoto-
jams, tai reikia tuojau sutraukti
miliciją, kad būtų galima
numalszinti straikuojanczius.
(N. Y. V. Z., 20 geg., N. 120).

Lenkiszka-airszkas kuni-
gas Gramlewicz isz Nantico-
ke (jis gerai pažįstamas Ply-
moutho gyventojams) perku-
navo darbininkus, sakydams
savo pamoksle: „tik nekurie
pasiutėliai žmonės sukėlė ma-
no parapijoje norą prisidėti
prie straiko“.

Kun. Klonowski (Wilkes-
Barre, Pa.) per pamokslą
pasakoja, buk devy-
nios darbininkų dalys isz de-
szimties isz „jo žmonių“ eina
prieszais straiką. (N. Y. V. Z.,
19 geg., N. 119).

Matote, jus skriaudziamie-
jie, kaip klaidina jus „sven-
tiejie“ Dievo tarnai. Darbi-
ninkams stojus į szventą ir di-
dę kovą priesz svieto neteisy-
bę, dvasiszki vadovai atima
nuo jusų visokią viltį ir liepia
palenkti nuvargusį jusų spran-
dą dar sunkesniam jungui.

Darbininkai turi atsakyti

tiems farizėjams evangelijos
žodžiais: „Bėda jums, farizė-
jai — apgavikai, kurie suėda-
te naszių gyvenimus, ilgas
maldas kalbėdami“... (Ma-
teuszas, XXIII, 14).

„Saugokitės mokintojų, ku-
rie nori vaikszczioti ilguose
rubuose ir būti garbinamais
ant gatvės“. (Morkus, XII,
38).

„Žiurėkit, kad jusų kas ne-
apgautų, nes daug jų ateis su
mano vardu, sakydami: asz
esu Kristus“. (Mat. XXIV, 4
ir 5).

Szitose svarbiose dienose
darbininkai turi saugotis pa-
gundymų. Viso svieto akyse
jus apsiėmėt atlikti sunkų, bet
prakilnų darbą — sugražinti
sav nors mažą dalį savo tiesų.
Tegul nėjoki pagundymai ne-
nuveda jus nuo tikrojo ir tie-
saus kelio.

Vienas džiaugsmas, jog tarp
musų (lietuviszkų) kunigų ne-
teko patėmyti to, ką daro len-
kiszki ir kitoki kunigai. Kiek
žinome, lietuviszki kunigai —
vieni tyli apie straiką, o kiti
ramina straikuojanczius, įkvė-
pdami jiems pergales viltį, bet
drausdami, kad darbininkai
nedasileistų nėjokios prievar-
tos, o ramiai lauktų tos neto-
lymos valandos, kada teisybė
gaus virszų ant tamsybės ir
skriaudos apasztalų.

Angliakasiu straikas.

Szitą panedėlį, 2 birželio,
suejo lygiai tris savaitės nuo
tos dienos, kada kietosios ang-
lies kasyklių darbininkai tri-
juose Pensylvanijos distrik-
tuose pametė dirbę. Straikuo-
janczių skaitlius isznesza apie
147 tukstanczius, o be to dar
atstatyti nuo darbo suvirsz 30
tukstanczių darbininkų prie
geležinkelių. Nutarta teip-gi,
kad nuo 7 birželio tikrai už-
straikuos 30 tukstanczių ang-
liakasių Vakarinėj Virginijoje,
jei kompanijos nepakels mo-
kesties ant 10 iki 22 procentų.

Straikas laikosi tvirtai ir dru-
cziai. Visur darbininkai su-
pranta, kad juos iszgelbės tik
vienybė.

Vyriausias unijos presiden-
tas J. Mitchell, sugrižęs 31 ge-
gužio, subatoj, isz Chicago į
Wilkes-Barre ir pasikalbėjęs
su distriktų virszininkais, sta-
cziai pasakė: „straikas nebus
atszauktas, iki musų reikala-
vimai nebus užganėdinti“. Pre-
zidentas Mitchell kalbėjosi su
minksztosios anglies darbinin-
kų perdėtiniais, bet tuotarpu
nenutarė, kad ir anuos szaukt
į straiką. Bet daugelyje vietų
kasikai minksztosios anglies
patys ant savę uždeda pagalvę,
norėdami surinkti pinigų pa-
szelpai straikuojanczių, kada
prireiks.

Gali sakyti, visas svietas su
meile ir prijautimu darbinin-
kams žiuri į tą didelę kovą —
teisybės su neteisybe. Visas
svietas su paniekinimu ir nu-
sistebėjimu žiuri į tuos caru-
kus — milijonierius, kurie
nenori pripažinti nėjokio pa-
lengvinimo szimtams tukstan-
czių darbininkų, sukrovusių
jiems neapskaitytus turtus.

Su ypatingu sajausmu atsi-
liepė Nacijonaliszkas Komite-
tas Socialistų partijos. Pagal
to komiteto nutarimą, sekreto-
rius L. Greenbaum atsiuntė
Suvienytų kalnakasių unijos
sekretoriui W. B. Wilson'ui
szitokią telegramą:

„Mes, su szirdim ir dvasia,
esame drauge su jums — ar
bus kova, ar sutikimas. Jei
jusų reikalavimai nebutų isz-
pildyti ir straikas nusitėstų il-
gesnį laiką, — tai galite atsi-
dėti ir pasitikėti ant musų.
Tasai klodas (kapitalistų), kurs
paglemžė sav kasykles, laiko
po savim ir visą valdžią. Už-
taisykit straiką drauge su mu-
mis rinkimo dienoje, prie votų
dėzės“.

Beveik visur kasyklių inži-
nieriai, kurikai ir pliumpuo-
tojai stojo į straiką 2 birželio
rytą. Plymoutho mieste ir

apielinkėje užstraikavo 9 ka-
syklėse: 43 inžinieriai (22 ne-
stojo į straiką), 51 kurikas (vi-
si), 22 pliumpuotojai (1 nesto-
jo į straiką), 11 darbininkų
prie vėdyklių (5 nestojo į strai-
ką), 20 pelenų valytojų (visi);
Dodson'o kasyklė iszpildė vi-
sus reikalavimus, dėlto nebuvo
reikalo eiti į straiką; Button-
wood ir Haddock'o kasyklės
teip gi užganėdino unijos rei-
kalavimus. Mt. Carmel'yje isz
124 tik 4 atsisakė straikuoti;
Mahanoy City 4 penkdaliai
stoja į straiką penkiolikoj ka-
syklių; teip ir kitur. Mt. Car-
melyj, 31 gegužio naktį, suejo
į susirinkimą darbininkų per-
dėtiniai (foremanai) ir kom-
panijų klerkai; bosai norėjo
privilioti juos į scabs'us, bet
anie visi nutarė: „mes esame
teip-gi nužeminti ir skriaudzia-
mi darbininkai, todėl laikysimės
darbininkų pusės“. Bosai
pagelto isz piktoumo, o strai-
kuojanczių darbininkų džiaug-
smas buvo niszpasakytas, kada
jie dasizinojo apie tai. Visam
Shamokine neatsirado nė vieno
žmogaus, kurs būtų pastojęs
scabsu. Hazletone, dėl scabsų
priezasties, buvo ypatingas at-
sitikimas: tulam viesznamyje
buvo apsigyvenę 30 scabs'ų,
kaipo „pakeleivingi“; bet 1
birželio, jiems rengiantės į dar-
bą, pasirodė, kas tai per pau-
kszczius. Tada visos tarnaujan-
czios viesznamyj merginos pa-
kėlė straiką priesz savo gas-
padorių, kad jis laiko savo
namuose tuos „szaszus“ (scab-
sus); visos merginos, paėmu-
sios savo daigtus, pametė tuos
namus, o minia isz 1000 žmo-
nių sveikino jas iszeinanczias
delnų plojimais ir szauksnais.

Kad geriaus matyti, kaip
darbininkai yra skriaudziami
ir kodėl jie turi straikuoti, pa-
duosime czia aiszkų apskaitę.
Kitam rodosi, kad darbi-
ninkas turi tik dėkavoti kapi-
talistui už tuos keletą centų,
ką gauna už savo darbą. Ka-
pitalistai vėl skundziasi, kad

jie, buk, labai mažai uždirba ant anglies ir dėlto negali pakelti darbininkų mokesčių. Bet pažiūrėkite. Pasirinkime paveisdan, Philadelphijos miestą. Tę viena kietosios anglies tona pardavinėjama paprastai po \$4,40; už iszkasimą vienos tonos kompanijos iszmoka: mainieriui 26 centus, lėberiuui 17 centų, vaikui 6 ct., dreiveriuui, užveisdai ir už visokį pataisymą \$1,14; už atvežimą vienos tonos užmoka \$1,60; tai-gi isz viso kompanija padeda ant vienos tonos \$3,23. Pardavinėdama toną po \$4,40, kompanija turi gryno pelno \$1,17. Isz to matyt, kad už sunkų savo darbą angliakasiai gauna tik mažytę pelno dalį: mainierys gauna puspenkto syk mažiaus, negu kapitalistas; lėberys gauna 7 syk mažiaus, negu kapitalistas; vaikas gauna pusdvieszimto syk mažiaus, negu kapitalistas. Visos anglies iszkasama į vienus metus 270 milijonų tonų. Lengva patėmyti, kokį baisų uždarbį turi kompanijos.

Be to dar nereikia užmirsėti, jog iszkastos anglies nesveria darbininko akyse; o sverdami patys, bosai paskaito 3100 svarų; tik už 2200 ir už tiek užmoka.

Visas dalykas bus placziaus iszaiszkintas kitam numeryje, o tuotarpu norėjome tik nurodyti, kad darbininkų reikalas yra teisingas, o kompanijų — neteisingas, nežmoniszkas.

Vienog, neturime užmirsėti nė ant valandos, kad toji teisybė ateis pati, jei tik darbininkai laikysis vienybės. Kumszczia neiszkovosi tos teisybės. Kapitalistai yra pasamdę daugybę sznipukų ir gundytojų (ant to jie nesigaili pinigų), kurie landžioja tarp straikuotojų, vilioja juos, seja melagystes ir abejonę, kad pakelti nesutikimus. Sergėkitės tokių žmonių, kaip nuodingo žalczio.

Be to dar, kasyklių carukai

samdo teip vadinamą „geležinę“ policiją: prisiekdina visokius valkatas, kad reikale jie szaudytų į darbininkus. Vienoje Wilkes Barrių apielinkėje yra tokių prisiekdintų valkatų į keturis tukstanczius, jiems duoti revolveriai, o reikale duos ir szaudykles naujausio iszradimo. Savo kasykles kompanijos aptvėrė sienomis isz lentų ir apjuosė dratų tvoromis, kaip kur 16 pėdų augszczio. Už to užtvaro paslėps scabsus, kuriuos partraukia į mandagių darbininkų vietą; duoda ginklus ir tiems.

Tyczia atvažiauvęs isz New Yorko į Wilkes Barre darbininkų-socialistų vadovas, Jonas Spargo, gavo patirti, kad į Wilkes Barre atvežta daug szaudyklių, patronų ir ginklų, o trims pulkams „valstijinės“ milicijos liepta buti kas valanda pasirengusiems stoti į marszą.

Tas viskas rodo, kad darbininkams nėra ką laukti gero nuo amžinų savo skriaudėjų — turtinczių. Laimėti galima tik kantrybe ir tvirtybe.

Todėl straikuotojams pridera elgtis labai ramiai ir atsargiai, niekur be reikalo nesiskiszi, neduoti savęs privilioti, nė neįsileisti nė į jokius ginzczus. Jei darbininkai negražiai elgsis, tai jie nupuls svieto akyse ir užsitrauks smarkią baudą, kurios jiems turtincziai nesigailės.

Įsitėmykit, ką sako unijos prezidentas J. Mitchell savo atsiszaukime į laikraszczius:

„Smagu man pažymėti, jog visi mūsų organizacijos sąnariai, kurie trokszta iszkovoti augsztesnę užmokesčių ir geresnes darbo sąlygas, elgiasi iksziol teip gražiai, jog tam stebisi, negalėdami atsigerėti, visi padorus szios szalies gyventojai. Jei darbininkai elgsis teip ir toliaus, jei neperžengs įstatymų nė tiesų, jeigu susivaldys nuo stiprių gėrymų, — tai asz

tikrai tikiu, jog straiką iszlaimešime”.

Isz Amerikos.

Vėl rauplės.

Daktarai atrado 23 gegužio rauplių ligą pas du vaiku W. Jones namuose, ant gatvės Pierce, Plymouth, Pa.; namai stovi po kvarantina. Daugiaus apsergant iksziol nepatėmyta, bet ligonbutis rauplėtiems vėl atidarytas.

Užsitarnavusi gydytoja.

Bostone numirė neseniai dr. Marie E. Zakrzewska, placziai pagarsėjusi gydytoja, kuri įsteigė ligonbutį „England Hospital”, paskirtą moterims ir vaikams; 40 metų velionė iszbuvo vyriausia direktore to ligonbučio; Zakrzewska gimė 1829 m., 1853 m. atkeliavo į Ameriką ir 1856 m. įgijo daktarės diplomą.

Czeverykai isz žmogaus kailio.

Angliskzo laikraszczio „Tribune” reporteris padavė žinią, jog Chicogoj, prie Elston ave., yra dirbtuvė, kuri gamina skurą czeverykams isz žmonių kailio. Iszdirbta žmogaus skurutė esanti labai szvelni, tartum aksominė, ir augsztos ponios mėgsta neszioti kurpaites isz žmogaus kailio. Žmonių lavonus pristato dirbtuvei yvairiais budais, — tankiai miesto aldermonai... Ta dirbtuvė priguli „Huch’ui ir S.”

Moters valdys miestą.

Waterburyj pakilo užmanymas rinkti į miesto „office’us” vietoje vyrų moteris; tą užmanymą visuomenė priėmė su dideliu sąjausmu. Moters, mat, atliksianczios savo darbą gerai ir isztikimai, ypacz kad jos liuosos nuo lankymo svetainių; jas galima užtikti office kiekvieną valandą, kad tuotarpu dabar, esant perdėtiniais vyrams, tankiai parsieina iszlandyti po visus saliuonus, iki su-

rasi reikalingą tav valdininką. Pirmutiniuos rinkimuos bus pastatytas moterų tikietas.

Vėl varžymas ateivių.

Kongresui paduotas užmanymas, idant neįleisti į Suv. Valstijas nė vieno žmogaus be pasporto nuo savo valdžios. Jei tą įneszimą užtvirtintų, tai mūsų jaunuomenei butų užkirstas kelias iszsisukti nuo kariumenės.

Protų sumisziimas.

Washingtono sziomis dienos paszventino paminklą prancuziszkam generolui Rochambeau, kuris buvo atėjęs į pagelbą amerikiecziams, bekojojant jiems priesz Angliją už liuosybę ir savistovę gyvastį. Kad tas generolas, teip lygiai, kaip kitas prancuzas — Lafayette, kaip lietuvis — Tad. Kascziuszka ir lenkas — Kaz. Pulaskis, — užsipelno garbės, tai nėra abejonės. Bet garbinimą tų laisvės karžygių dabartinis respublikos prezidentas, Theod. Roosevelt, paverczia į iszjuokimą ir užtraukia gėdą ant visos Amerikos.

Apvaikszcziojant Rochambeau atmintį, vokiszkasis kaiseris Vilius atsiuntė prez. Rooseveltui žinią, kad jis atsiųsęs savo pranokėjo, karaliaus Friedrich’o „didžiojo”, stovylą, idant pastatytų ją tarp Amerikos didžiavyrių, szalia Washingtono, Franklino, Kascziuszkos ir kitų. Roosevelt su džiaugsmu priėmė tą pasiulymą ir nepasiklausęs kongreso, nužemintai praszo kaiserio, kad tik malonėtų kuogreicziaus prisijusti Friedricho stovylą, kurios jis, Roosevelt, laukias su nerimascziu... Tas Friedrich didysis buvo vienu isz didžiausių visuose amžiuos žmogžudzių (karaliavo nuo 1740 iki 1786 m.) Jis vedė teip vadinamą „septynerių metų” karę, kad užgriebti Sileziją. Jis pasaliai įgundė Rusiją su Austrija išdraskyti Lenkiją; tada ir Lietuva pateko po carienės

Katarinos jungu....

Keistos sziadien gadynes! Kiti be jutoko pataria tam zmo-
gui, kurs isz „rough rider'itų”
iszjojo į prezidentus, papraszy-
ti Anglijos karaliaus, kad at-
siųstų stovylą karaliaus Jurgio
III, kuris nežmoniszka savo
terionija privertė amerikie-
čius nūmesti nuo savės ang-
liską jungą. Toks dalykas,
prie dabarnykszcio protų su-
miszimó, visai pritiktų.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Philadelphia, Pa. 21 gegu-
žio 1902 m. tapo suvažinėtas
ant gelezinkelio lietuvis Jonas
Szpikleris, 26 metų, Lukės
par., Szauliu pav. Tik 10
menesių kaip isz Lietuvos at-
važiavęs; paliko pacią brolių;
prigulėjo į draugystę szv. Juo-
zapo, kuri iszkilmingai jį pa-
laidojo, vienog be bažnytinių
ceremonijų. *Keleivis.*

Chicago, Ill. Ant 10 d.
gegužio Socialistų kuope-
lė nutarė suszaukti susirinki-
mą p. M. Mieldazio vieszna-
myj, dėl apkalbėjimo iszleidi-
mo „Ateities”, kuri buvo ėjus
Pittsburge, bet turėjo sustoti
dėl priežasties, kad visuomenė
neparemė jos.

Taigi dabar mūsų kuopelė
uzmano iszleisti socialistiską
laikrasztį pavidale knygutės,
nors ne perijodiską. Pp. Lau-
kis su Laliu apsiima į laikrasztį
raszyti ir korektas taisyti. O
kiti darbininkai gelbės statyti
litaras.

Ir isztikro, broliai — socia-
listai, kurie atjaucziame kapi-
talistų skriaudos, ir slogą tų,
kurie neperstos gėrę kruviną
mūsų prakaitą to laik, ko laik
neužvieszpataus naujas socia-
lismo skelbemas, draugijos su-
rėdymas.

Daug sykių buvo mėginta
iszleisti savaitinį laikrasztį, bet
tas pasirodė negalimu. Tad
iszleiskime nors mėnesinį.

Tikimės, jog visi, kurie pri-

jauczia darbininkų ir skriaud-
ziamos žmoñijos reikalams,
szelps mus rasztais ir platinimu
laikraszcio. Turime teipgi
viltį, jog darbininkai teipgi
parems mus, skaitydami tą
laikrasztį. *K. Rutkauskas*

845, Blue Island Ave.
Chicago, Ill.

Boston, Mass. Pereitime
„Vienybės” nūm. tilpo abelnas
apraszymas 17 seimo S. L. A.
Czionai paduodu ypatas, ku-
rios savo ypatingu triusu pri-
sidėjo prie tos iszkilmės. Vy-
riausiais seimo rengėjais buvo
Pr. Mockevyczia, N. Gendro-
lius, A. Ramanauckas, J. Žvai-
raitis, J. Turauckas, P. Lat-
vińskas, K. M. Liubinas ir J.
K. Jaroszevyczia. Mergaitės,
kurių buvo 6, buvo szios: Ona
ir Marijona Žvairacziutės,
Rožė Bieliutė, Lelija Tacziu-
lauckiutė, Zopija ir Regina
Svirbaliutės — kurios bal-
tuose rubuose po 3 eilėje už
kaspinų vedė dainininkes, ku-
rios dainuodamos neszė 17 sei-
mui dovanas. Neszėjos buvo
szios: Marijona Kazakevy-
cziutė, Urszulė Urbszaicziutė,
G. Stokiutė ir Mar. Geiszte-
riutė. Dainelės zodziai yra
protokole.

Parodoje dalyvavo vietinės
draugystės D. L. K. Vitauto
ir szv. Kazimiero, kurios dvi
turėjo savo muzikantus. Ka-
reiviszka draugystė szv. Kazi-
miero isz Haverhill, Mass. už-
ėmė pirmą vietą parodoje su
savo muzika, kurie ypatin-
gai atvyko su nepaprastu tru-
kiu, idant dalyvauti XVII sei-
mo parodoje. Kapitonu buvo
V. Kaunas; apicierais J. Jur-
gelevyczia ir M. Voliukynas
Kareiviszka Draugystė szv.
Kazimiero nepriguli iki sziol
prie S. L. A., bet isz sanjaus-
mo ir supratimo reikalų regis
bus pirmąja prisiraszyti prie
S. L. A.

Moters ir merginos, kurios
daug dirbo prie piunimo vaini-
kų ir kitų reikalingų darbu,

buvo szios: Jurena Andrie-
jauskiutė, Marijona Maczaitė,
Marijona Kavaliauckiutė,
Antanina Liubiniene, Ona
Ziobienė, Mikalina Koritkaus-
kienė ir Morta Mikulskienė.

Komedijos „Amerika Pirty-
je” loszikai buvo szie: Bekam-
pis — A. Maczevyczia, Be-
kampienė — J. Andruszaitė,
Agota — M. Macaicziutė, Vin-
cas — A. Pacevyczia, Antanas
jaunikis — J. Jaroszevyczia,
Faibezikas — J. Turauckas,
Pirszlys — K. Liubinas, Pie-
menukas — P. Jakimavyczia,
Žydas szinkorius — P. Kor-
zonas. *Seimininkas.*

Brooklyn, N. Y. Tautisz-
kas ir darbininkiszkas supra-
timas tarp Brooklyno lietuvių
kyla vis labiaus. Visi dirbda-
mi isz vien užganėdinimui tau-
tiszkų mustų reikalų, daug
daugiaus nuveiksime, negu
dirbant pavieniui. 10 dieną
gegužio dieną czianyksztė
„Lietuvos Sunų Draugystė”,
susivienijus su draugystėmis:
Sz. Kazimiero, Juozupo ir Jur-
gio apvaikszciojo szventę
„Pirmos Gegužio Dienos” —
Tą dieną oras buvo puikus,
tai į Palace saleje susirinko
vyrų ir moterių apie 800. —
Apie 7:30 val. vakare augsz-
cziaus paminėtos draugystės
ismarszavo su kapelijomis į
miesto gatves; nesigailėdami
kelių dolerių lietuviszki biz-
nieriai laidė isz visų pusių pui-
kias ugnis (Fire works). Pa-
skui, apie 9 valandą, su tuo
paciu linksmumu sugrįžus į
salę, laikė prakalbas. Pirm-
sėdis V. Dzenkauckas ant pir-
mutinio kalbėtojo perstatė p.
A. Lapą, kuris iszreiszkė, kad
kaip szis Gegužio mėnesis yra
apvaikszciojamas su džiaugs-
mu visų katalikų, teip ir mes,
paminėtos draugystės, su dar
didesniu džiaugsmu padarėme
teip, kaip 12 metų atgal buvo
nutarta Paryziuje ant darbi-
ninkų kongresso. Kalbėtojas
nūpeikė carų valdžias, kalbino

laikytis kruvoj, susipažinti su
politiszkais reikalais, dažnai
vaikszciojot ant susirinkimų ir
dirbti visiems isz vien ant mu-
sų tautos labo. Ragino risztis
į darbininkiszkas organizaci-
jas, griebtis naudingesnių dar-
bų.

Antras kalbėtojas buvo L.
Samulis. Jis aiszkino trum-
pai Lietuvos praeiti, kalbėjo
apie senovės lietuvius; nurodė,
kaip Lietuvoje mūsų broliai
džiaugiasi isz vieno ant di-
džiausių szvenczių: teip ir mes
turime džiaugtis, apvaikszcio-
dami 1 dieną Gegužio, t. y.
visų darbininkų szventę.

Toliaus kalbėjo p. P. Ka-
czergis isz Jersey City, N. J.
Kalba buvo ilga ir svarbi.
Kalbėtojas parodė nuopelnus
Lietuvos Sunų Draugystės ir
pagyrė gerus jos užmanymus
ir mierius; teipat gyrė drau-
gystes: Sz. Kazimiero, Juozu-
po ir Jurgio už jų gražų suti-
kimą ir padavimą rankos vie-
ni kitiems; jis sakė: „kur vie-
nybė ir tvirtybė — yra galy-
bė”. Ragino brolius raszytis
prie augszcziaus paminėtų
draugyszių, kurios darbuojasi
ant naudingo pamato. Iszva-
dziojo, kad valdžios pancziója
žmones ne tik pavergtuose
krasztuose, bet ir teip vadina-
moj liuosybės žemėje. Liuo-
sybės nieks dykai neduos —
galima ją vien iszkovoti. Dėl
to reikia organizuotis, nes tik
galingų skriaudėjai bijo. Už-
baigdamas kalbą, paminėjo
apie liuosybę, kurios sziadie-
niniame gyvenime ne daug
matyt.

Paskui kalbėjo p. M. Vols-
kis. Nurodė, kad dėl stokos
lietuviszkų mokyklų lygiai
czia Amerikoje, kaip ir Lietu-
voj, mes esame atsilikę nuo
kitų tautų, dėlko jaunesnėji
mūsų genkartė virsta į svetim-
tauczius. Sulaikymui tokio
lietuvių nykimo reikia neatbu-
tinai lietuviszkų mokyklų, ku-
rias czia Amerikoje, prie gero
lietuvių noro, nesunku butų

parengti. Ragino mūsų moteris prie apszvietimo ir auginimo vaikų gerais lietuvišiais. Ragino prie skaitymo naudingų knygų ir laikraščių. Toliaus priminė, kad kasmet draugystės apie tai rupintųsi. Ant tautiškos dirvos galime sutilpti visi, — tik dirbkime visi iš vien.

Penktas kalbėjo p. V. Si-manavyczius. Trumpejo savo kalboje ragino visus Brooklyno lietuvius prigulėti į draugystes kurios darbuojasi ant lietuvių labo; gėrėjosi, kaip ezionyskščiai lietuviai laikosi vienybėje, ypacz augszcziaus paminėtos draugystės. Susirinkusiems prakalbos labai patiko, paskui prasidėjo balsas, svečiai linksminosi iki 5 valandai iš ryto. Virszui paminėtos draugystės: Lietuvos Sunų, SS. Kazimiero, Juozupo ir Jurgio atliko gražų darbą, prisidėjus kalbėtojams ir visiems susirinkusiems, už ką jiems priguli szirdingą „aczių“, kuri ir iszreiszkiu vardan „Lietuvos Sunų Dr“.

Sekret. A. Lesniauckas.

Mahanoy City, Pa. Geguzio 27 dieną buvo mūsų miestelyje 1 seimas Susivienijimo Rymo Katalikų („Saulė“ padavė kad XVII seimas. Rymo katalikai teipgi garsinasi kad XVII, nors jiems tas su visu nepritinka). Prezidentas p. Teplir ant seimo nebuvo dėlei susirgimo. Dvasiszkas vadovas, Kuras, teipgi nebuvo. Delegatų viso buvo vos 30. Pagal paskutinį 21 No. „Tėvynės“ sąnarių skaitlius isznesza 882. Kasos peržiurėtojai paduoda kasos stovį ant \$2059,- 24 ct. visų pinigų, kurie yra pas kasierių. „Tėvynė“ daugiaus neiszeis, kurios vietą užims „Žvaigždė“, už ką gaus \$500 net. Matai isz pinigų Tautiszkajo Susivienijimo ir „Žvaigždė“ turės pagelbą. Kur dės „Tėvynės“ spaustuve ir knygas, nežinia. Tikrasis

kelias butų atiduoti tam, kam priguli. „Sandara“ atsiuntė pasiuntinius, kad katalikai prie jos prisiglaustų, bet nesu-sitaikė. Ateinanciam metui į dvasiszkus vadovus tapo paskirtas kn. Szedvydis, o prez. kn. Pautienius, sekr. Kasulaitis isz Pittstono. Kasierius tas pats. Popietinė sesija buvo prie uždarytų durių.

Slapuks.

Protokolas

17 Seimo

Susiv. Lietuvių Amerikoje

Laikyto Boston'e, Mass.

21, 22 ir 23 Geguzio, 1902 m.

Sesija I.

Susirinkus pasiuntiniams į seimo svetainę ant 10 valandos pirm pietų, S. L. A. pirmsėdis atidarė seimą su prakalba isz Susiv. bujojimo ir darbų. Paskiaus priėmė nuo pasiuntinių paliudijimus, kurių vardus užiaszė rasztininkas p. T. Astramskas.

Pasiuntiniais buvo:

3 kuopos Elizabeth, N. J.

1. D. Boczkus

2. S. Makauckas

4 kuopos Lost Creek, Pa.

3. K. Kurszvietis

5 dr. v. Valancziausko, Plymouth, Pa.

4. P. Mikolainis

5. J. J. Pauksztis

6 Dr. S. Daukanto, Plymouth, Pa.

6. M. Totorius

7. B. Baigis

7 kuopos Pittston, Pa.

8. J. Kazakevyczius

9. V. Gradeckas

10. T. Pauksztis

8 kuopos Delray, Mich.

11. Pr. Mockevyczia

10 kuopos Philadelphia, Pa.

12. S. Astramskas

13. T. Astramskas

11 kuopos Waterbury, Conn.

14. J. Tareila

15. A. Kundrota

16. J. Miknaitis

17. A. Povilaika

13 kuopos Minersville, Pa.

18. J. Ramanauckas

15 Blaivininkų dr. Pittston, Pa.

19. V. Pukas

20 kuopa Union City, Conn.

20. B. Kamaitis

23 kuopos Shenandoah, Pa.

21. J. Medelis

24 kuopos Glen Lyon & Wanamie, Pa.

22. J. Anskis

23. P. Zidanavyczius

27 kuopos Newark, N. J.

24. V. Ambrazevyczia

30 kuopos Scranton, Pa.

25. M. Valentinavyczia

32 Dr. Traidenso So. Boston, Mass.

26. M. Alenskas

27. M. Zioba

33 Dr. D.L.K. Vitauto, S. Boston, Mass.

28. Pr. Meksztėnas

29. P. Latvinskas

30. J. Turauckas

31. N. Gendrolius

32. J. Malinionis

33. M. Malinionis

34. J. Diskevyczia

35. A. Norvaisza

36. A. Miekevyczia

37. Pr. Viszniauckas

38. V. Gvazdikas

39. J. Raulynaitis

40. M. Stalmokas

41. J. Valanskas

37 Dr. D. L. K. Vit. Plymouth, Pa.

42. J. Gudaitis

40 kuopos Pittsburg, Pa.

43. St. Dominaitis

41 Dr. Liet Sunų, Lawrence, Mass.

44. M. Paltanavyczia

45. J. Eskis

43 Dr. S. Kaz. So. Boston, Mass.

46. A. Ramanauckas

47. J. Žvairaitis

48. V. Tujnila

49. J. Jaroszevyczia

50. K. Liubinas

51. P. Kurtinaitis

52. P. Kiburis

53. M. Kaliszius

54. P. Stanis

55. Al. Klimarauckas

56. B. Dragunaitis

57. K. Milhauckas

58. A. Dusevyczia

59. J. Szimkus

60. M. Mackunas

61. J. Pecelingis

62. M. Mockapetris

48 kuopos Woodmere, Mich.

63. V. Kaunas

53 Dr. Sz. Juczapo, Plymouth, Pa.

64. S. Alyta

54 Dr. S. Kazimiero, Nashua, N. H.

65. V. Kvaraciejus.

Suraszius pasiuntinių vardus, visi tapo perskaityti, kuriems tapo iszdalinti 17 Seimo ženkleliai. So. Bostono „Lietuvos Dukterų Draugytė“ suteikė puikią 17 seimui dovaną, kurią atneszė 10 lietuvaiczių dainuodamos:

Be despotų lai gyvuoja

Cziona! mūsų tauta

Skaisti, rami tę bujoja

Kaip zolynuos ruta!

Garbus seime mūsų tautos

Budams be prietarų —

Meldžiam priimk dovanėlę

Nuo Lietuvos dukterų.

Dovana buvo ryszys (bukietas) gyvų rožių ir baltas vainikas, kurio vyduryje ant metalo buvo įbrėžta:

Pirmam be despotizmo

garbingam tautiszko

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

XVII Seimui

nuo Lietuvos Dukterų dovananėlę.

So. Boston, Mass. 1902.

Dovaną priėmė Susiv. virmsėdis, p. M. Totorius, ir trumpejo prakalboje padėkavojo aukautojoms. Rasztininkas p. T. Astramskas trumpejo prakalboje nurodė sutikimą ir vienybę tarp Susiv. sąnarių, kaip ir pasiuntinių, kaip gi nurodė ir 16 seimo nesutikimą. Ant galo, visi pasiuntiniai iszreiszke aukautojoms padėkavonę, atsistodami su „tegyvuoja“!

Vedimui 17 seimo tapo iszrinkti:

Pirmsėdziu V. Kaunas

Jo vietininku J. Kazakevyczia

Rasztininkais { P. Mikolainis

S. Dominaitis

Durininkais { P. Stanis

Pr. Meksztėnas

{ J. Medelis

J. Ramanauckas

Peržiurėtojais { K. Balciunas

M. Paltavavyczia

kasos stovio { J. Gudaitis

M. Stalmokas

Garsintojais { P. Mockevyczia

į angl. laikr. { V. Ambrazevyczia

Susiv. L. A. rasztininkas p. T. Astramskas perskaitė praneszimą seimui isz visų darbų vyriausybes per praėjusius metus.

Po praneszimo tapo apkalbėta apie parodą, kuri vaiksčziūs gatvėmis su muzika ir tt. ir ant 1 val. 30 min. po pietų tapo seimas paleistas iki 9 val. ryto.

Sesija II.

Ant 9. val. pirm pietų susirinkus pasiuntiniams tapo visi perszaukti vardais, isz kurių 20 buvo dar neatėję. Paskui buvo skaityti telegramai, prisizsti isz yvairių vietų su linkėjimais, kaip ir perskaitymas seimui visų kuopų užmanymų ir reikalavimų, kokius padavė rasztu savo pasiuntiniams ar įdavė kitiems, kad priduoūt seimui.

Užmanymai buvo skaityti perdėmai nuo szių kuopų: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 19, 20, 23, 24, 27, 30, 33 ir 43 (daigte), 36, 37, 38, 40, 42, 44, 48, 53 ir 54, kuriuos seimas iszklausęs nutarė priimti ant apsvarstymo ar atmesti.

Sesija III.

Nutarimai.

Ant užmanymo 33 draugystės D. L. K. Vitauto ir 43 dr. Szv. Kazimiero isz So. Boston, Mass., kad apsvarstyti užmanymą dr. J. Basana-

vyciaus link lietuviszko muzėjaus, tapo nutarta:

1. Paremti Tautiszka Muzėjų pinigiskai isz S. L. A. kasos, nusiunciant, kada bus reikalas, \$25 (dvideszims penkis dolerius) ir remti tą reikalą ateitėje.

2. Posmertinę palikti tą pacią ant \$150 iki busiančio 18-to seimo.

3. Prisiraszymo mokestis nutarta ant dviejų skyrių. Susiv. L. A. sąnariais gal pastoti nuo 10 metų amžiaus (iki sziol galėjo pastoti tik 12 metų) ir toki mokės prisiraszymo paprasta 50 ct. iki 40 metų. Nuo 40 iki 50 metų mokės prisiraszymo \$1,50 (vieną dolerį ir pusę) kaip ir po 50 ct. už begantį bertainį metų.

Sesija IV.

4. Organu Susiv. Liet. A. priimti „Vienybę Lietuvninkų“ praneszimui beganczių reikalų.

5. Iszleisti keturis kartus per metus (kas 3 mėnesiai) atskaitas Susiv. L. A. ir prisiųsti kiekvienai kuopai dėl visų sąnarių. Suraszymas ir iszsiuntinėjimas tokių atskaitų turi būti atliktas nuo Centraliszko Komiteto.

6. Garbės sąnarystę pripažįsta vien seimas už darbus ant naudos S. L. A. ir niekados už pinigus. Bet toks garbės sąnarys turi tiesas pasiuntinio ant seimų, o ne jokio ypatingo balso.

7. Seni Susiv. L. A. sąnariai, kurie nuo 16 seimo nusikreipė nuo Susiv. L. A., bet paskiaus vėl pristoję, kaip nauji sąnariai, kurie agita vojo ant S. L. A. nenaudos, turi vie szai per laikraszczius atszaukti, kad ant iszvadziojimo intrigantų teip piktai darė ir apgaili tai. Teip-gi nuskriaustojai S. L. A. ant turto turi sugražinti visa turta, kokai buvo 16 seimo laike. Kiteip, iki neapgailės savo paklydimo ant iszvadziojimo intrigantų, ir nesugražis viso S. L. A. turto, negal pastoti S. L. A. sąnariais.

8. Sąnariais yra priimami prie S. L. A. visi lietuviai be skirtumo, vyrai ir moters, nuo 10 iki 50 metų amžiaus.

9. Kuopos, priimdamos naujus sąnarius, turi daboti, kad nepriimtų tokių sąnarių, kurie kenkė augimui S. L. A. praeitėje, kaip ir tokių, kurie prisiraszė, vėl galėtų kenkenti jo gerovei ateitėje. Centr. Kom., tokius patyręs, suspenduoja, o seimas, perkrates visą reikalą, gali tokius iszmest isz S. L. A.

10. Sąnariai ar kuopos, neužsimokėję laiku savo prigulinczių mokeszių į Centr. kasą, tampa suspenduoti ant 3 mėnesių laiko, ir numirę tame laike negaus posmertinės.

11. Visi S. L. A. pilni ir iszsimokėję sąnariai numirę bent kokia mirčia gauna posmertinę.

12. Visi S. L. A. sąnariai moka po 12 centų (kas isznesza po 1 centą ant mėnesio) Sausio mėnesyje ant tautiszkių reikalų.

13. Jeigu atsirastų reikalas ypatingo (extra) seimo dėlei paklydimo Centr. Komiteto, kaip buvo paklydęs pirm 16 seimo, tada reikalaujant trims dalims S. L. A. sąnarių, tampa suszaukiamas ypatingas seimas, kurio pasiuntiniais gal būti vien buvusio paskutinio seimo pasiuntiniai, žinanti visą reikalų stovį buvusio seimo.

14. Gramatikos autoriui užmokėti likusius \$75,00 nuo paskirto konkurso, ką atliks Centr. Komitetas.

15. Apie pasiuntinius, kurie apleidžia seimą tam neužsibaigus, praneszti toms kuopoms, kurios juos atsiuntė.

16. Jieva Juraitienė isz Shenandoah, Pa. prigulinti prie 23 kuopos, turi užsimokėti visus užvilktus mokeszius tuojaus ir liekasi pilna sąnaria.

17. Ženklelius S. L. A. padaryti isz aliuminijaus pasiklausus žinovų apie tikrus lietuviszkus dažus. Centr. Kom. gavęs apie tai žinią, duos tokius padaryti kaip spilkas.

18. Ant užmanymo P. Mikolainio, kad priimti prie S. L. A. kuopas isz Lietuvos, Anglijos, ir kitų szalių, vienbalsiai nutarta tokias priimti ant lygių tiesų ir mokeszių.

19. Kuopos skaitosi turinczios bent 5 sąnarius.

20. Motiejui Lukoszevcziui, sąnariui 38 kuopos isz Brooklyn, N.Y., atsiszaukusiam į seimą, kuris yra sergantis nuo 3 metų, kuriam daktarai rodyja iszkeliauti Lietuvon arba kitur dėl pataisymo sveikatos, po prisiuntimo daktaro paliudijimo ir prisiieka pas sudzią pakajaus, teipgi paliudyjimu vietinės 38 kuopos virszininkų, nutarta iszmokėti pusę posmertinės \$75,00.

21. Velionio V. M. Sabonio posmertinę iszmokėti jo tėvui, kuris gyvena Lietuvoje. Bet kada velionis V. M. Sabonis buvo užvilkęs mokesztes 25 centus, nutarta iszmokėti tik pusę posmertinės, tai yra \$75.

Sesija V.

Kasos stovis.

Peržiūrėtojai sekretoriaus ir kasieriaus knygu rasztu padavė kasos stovį sziteipis:

Jeiga per metus buvo \$3,046,15

Iszeiga per metus buvo \$845,07

\$2,201,08

Gramatikų parduota už \$35,98

Pas kasierių yra \$2,237,06

Nutarta užmokėti buvusiam prezidentui M. Totoriui visus kasztus S. L. A. reikaluose pasidariusius \$32,85. Toliaus nutarta užmokėti kasieriui T. Paukszcziui teip-gi dėl S. L. A. reikalų pasidariusius kasztus, viso \$43,80.

Sekretoriui, T. Astramskui nutarta užmokėti \$151,14. Tarpe szitos sumos yra \$50 algos už praėjusį mėtą, \$21,14 algos, kurią neiszmokėjo jam senasis komitetas iki 16 seimo už darbą „Tėvynės“ spaustuvėje. Toliaus \$68,65 už telefonus, kasztus provose ir suradimą Gramatikų.

Knygiui V. Dauksziui užmokėti \$1,14 už iszsiuntinėjimą Gramatikų.

(Visi iszmokėjimai taps patalpinti atskaitose. Žiurėk į nutarimų N.5).

Paskui tapo skaityta seimui nauja Konstitucija, kurią paraszė P. Mikolainis, kurią seimas užtvirtino pataisęs tulus skirsnius. Konstitucija bus atspausta lietuviszkai ir angliskai.

Bus dar.

Moterių draugystės Minersville, Pa.

Po vardu „Lietuvos Seserų“

Szventė, apvaikszcziota pirmą geguzio dieną.

Malonu yra man praneszti szitą žinią lietuviszkai visuomenei. Neabejoju, kad ne vieno lietuvio szirdį pradziugis paminėjimas Minersvilles moterų darbstuno ir gražaus susipratimo. Czia yra moterų draugystelė, kuriai sukako jau dvieji metai nuo užsimesgimo. Vos iszdygus ji jau patiko prieszus, ypatingai vietinį kunigą Kaminską, kuris savo pamoksle persergėjo moteris: „kurioms prigulės į moterų draugystę, ant tų asz sznairai žiurėsiu!“ Vienog, moters nenusigando tokio bauginimo ir pradėta savo užmanymą varė tolyn, idant atszizymeti nors-kiek ant tautiszkos dirvos. Taigi, dėdamos po deszimtį centų ant mėnesio tautiszkiems reikalams, jos surinko keletą dolerių ant kankintinių teip-gi ant knygos, „Spėka ir Medega“ ir ant iszleidimo lietuviszkų dainų, sutaisytų p. L. Eremino. Sziuo kartu teipgi skyrė paaukauti ant kokio gero užma-

nymo, jei atliks kiek pelno. Nes surengtasis ant 1 geguzio apvaikszcziojimas ypatingai pažymėtinas. Dar pirmu kartu buvo Minersvillej surengta tokios prakalbos, greta deklamacijų ir dainų, viskas skambėjo darbininkiszkoj dvasioj, prisitaikant prie pirmos geguzio dienos, kada visų szalių darbininkai apvaikszcziuja savo szventę. Iszpildziusios szitą užmanymą, moters toli — toli pralenkė Minersvilles vyrus.

Kalbėtojai buvo keturi, o klausytojų prisirinko apstus burelis, ypacz moterų ir merginų: tai dar pirmu kartu tiek daug susirinkę ant prakalbų!

Svetainė buvo papuoszta D. L. K. Gedimino paveikslu, o virszuj jo, vainiku su paraszu aplink, „Tautiecziai! aukaukite ant tautiszkių reikalų“.

Atidarius susirinkimą draugystės virszininkei, p. M. Tampauckienei, pirmiausia deklamavo eiles: „Gražu yra matyti“ Elzė Tampauckiutė. Po eilių užėmė kalbą Dr. J. T. Želvienė. Kalbėjo visą valandą laiko: apie sziaudieninį darbininkų padėjimą ir kaip kapitalistai moka mus isznaudoti, o kartais dar szimtais gyvastis atima be pasigailėjimo, vien tik pareikalavus geresnio užsilaikymo, kad nuo bado apsiginti. Nekaltas darbininkas padeda savo gyvastį už teisingą darbą, o valkatų, ne kitų kraujagerių, kurie darbininkus žudo, — niekas nenubaudžia, ne neiszduoda isztarmės, kad jie neskriaustų darbininkų. Ir teip abelnai perkrazczius visą darbininkų padėjimą, kitą dalį kalbos paszventė moterų apsiszvietimui.

Nurodė, kaip yra skriaudziamos merginos, kurios lanoko dirbtuves, o teipgi ir moters, varginamos dėl neturto. Jos paczios turi skursti, norėdamos palengvinti savo vyrams sunkų jungą neszti, nes vieni vyrai negali atsakancziai

užlaikyti savo šeimynų. Mat, pagal kapitalistų numanymą yra paskirta, kad darbininkas už 15 centų turi išsimaitinti su šeimyna, jeigu tik tuos šentus niekur nepralialis veltū. Jie nežiuri, jog patys išleidžia po \$20,000 ir daugiau ant dienos. Tai, mat, kokios tie os tav, darbininke! Pabai gus kalbą Dr. Želvienei, deklia mavo eiles B. Mikalavyczienė: „Dirbk ir melskis“. Paskui kalbėjo J. Kazakevyczia, išskindams visą netikusį szios dienos surėdymą, teipgi ir iš pirmesnių laikų kaip tai sakant vidurinių amžių, paminėję Orleano Mergele, kuri tapo sudeginta kaipo ragana, iš kunigų ir didžiunų rankos, už išsvadavimą tėvynės. Toliaus deklia mojo eiles: „Dėlko asz nuliudęs“ E. Tampauckiutė. Po eilių kalbėjo p. L. Szliupienė. Kalba per vis lypste darbininkiską klausymą kurs placziai tapo išzaiszkintas. Kalbėtoja ragino rinkti visokius valdzios perdėtinius ne iš kitų partijų, tik vien iš darbininkų, t. y. socialistų. P. L. Szliupienė nurodė teipgi visas skriaudas, kurias žmonės kenczia nuo savo vadovų — kunigų: tarp kito—ko jie stabdo apszvietimą, kad neįsigriebtų nė spindulėlis mokslo szviesos, kad nepažintų savo skriaudikų. Teipgi išrodė ir Susivienyjimo skriaudas, kurių priezastimi buvo dvasiszki ja; ragino kiekvieną be skirtumo lyties raszytis prie Susiv. Pakalbėjus p. L. Szliupienei pagiedojo darbininkiską giesmę mažiukės mergaitės Elzė ir Matilda Tampauckiutės: „Lai gyvuoja darbininkai ant szitos pasaulės“. Kas ypatingai puosžė susirinkimą — tai tie aniuoliszi ki mažų mergaiczių balsai. Toliaus kalbėjo kun. V. Dembskis, nurodydams, kad viskas iš žemės pareina ir žemė visiems lygiai išduoda, tai reikia lygiai nau-

dotis jos vaisiais. Tuotarpu vieni perdaug turi, o kiti badu mirszta. Kodėl tokia neteisybė? Tą kn. Dembskis gana aiszkiai išrodė.

Garbė tebuna tai mažai moterų saujelej kuri žiba, kaip žvaigždėlė ant lietuviszkos padangės, neszdama szviesą savo sądraugėms ir broliams, o tas labiausiai uždega szirdį, kad parengė tokioj dienoj, kada pripuola darbininkiszka szventė, apvaikszciojama ant viso plataus svieto. Klabinava j širdį: kelk ir tu, broli—darbininke iš miego! tu, kuris atszalęs ir nesupranti varginogo savo padėjimo! gal suprasi ir pažinsi nors dalelę savo išnaudotojų ir stosi į eilę kariaujanczių už laisvę...

Vienog, szalia szito, apgai lėtinu yra dalykas, kad iš pusanthro szimto lietuviszkų šeimynų, toks mažas moterų skaitlius priguli į tą draugystę. Dvi priezastys tam kenkia: viena, kad dar maža tik mūsų moterų dalelė yra susipratus, o antra, kaip virszuj paminėjau, kn. Kaminskas, prigulinczias siunczia į pragara, o norinczias prigulėti persekioja savo sznairavimu. Tai gi ir jis vilkdamasis paskui, anot to priezodžio, „nei gudo ratai“, sutvėrė kitą draugystę „Ražancziaus“ kurios pats ir vadovas yra. Tos kuniginės draugystės siekiai stacziai prieszingi anos siekiams: aukauti ant tautiszkių reikalų — tai esąs mirtinas „griekas“, tai yra bedieviszkas darbas!...

Užteks apie moteris. Kur gi mūsų merginos? Jug, jų yra nemažas skaitlius Minersville, kodėl jos teip miega? Ar jau užmirszo mamutės žodžius, ką prie lopszio dainavo lietuviszcai? Kodėl gėdisi savo kalbos ir tautos kad nė su mažu szapelių nenori prisidėti? Nekalbu apie ateives, kurios dar nesupranta padėjimo, budamos be apszvie-

timo. Bet atėjusioms jaunomis į szitą szalį ir lankiusioms mokyklas, negalima dovanoti tokio nestisipratimo. Kita iš jų net savo motinos gėdisi, jei tā nemoka angliszki!

Kalbėtojos aiszkino gana jusų padėjimą. Bet gal jumyse atsilieps tie žodžiai, kaip žirniai, metami į sieną? O gal atsimusz į szirdis, ir ateityje gal jau nesigėdysit savo plunksnų ir savo liso, bet velyt svetimą paniekisit?

Negaliu apleisti, nepaminėjęs dar vieno daigto. Visos moters ir merginos svetainėje tykai ir dorai apsiėjo. Bet gėda tiems vyrams, kurie susirinko, nelyginant laukiniai žmonės ir jei svetainėje gėdijosi kenkti kalbėtojams, tai iš lauko trunkėsi, kaip paleisti nuo virvės. Jų ir pravardės būtų galima paminėti, bet gana bus pasakyti, jog tai geriausi kun. Kaminsko parapijonai... Jei jie pildė klebono pamokinimus, tai dar permažai yra nuveikę.

J. Ramanauckas.

„Dr—tė Lietuvos Seserų“ Minersville, Pa., isztaria nuoszirdziai acziu kalbėtojams ir susirinkusiems 1 geguzio dieną, kurie nepasigailėjo paaukauti po kelis centus ant tautiszkių reikalų. *Komitetas.*

Žodelis i moteris.

Patėmyjus keletą straipsnių paduotų „Vien. Liet.“, o ypacz patilpusį No. 15, raszytą darbszczi os mūsų tautietės, M. Antanaitienės, pasiryžau ant to atsiliepti.

Pribuvus ne per seniai į Gardner, Mass., pradėjau plaktinti žinias apie „T. M. Draugystę“, į kurią buvau ir pirmiausia prigulėjus su savo vyru. Nelioviau kalbėjus į man lygias drauges, kad galėtume daug—maž pakelti savo vardą, kuris iksziol stovi nepagirtinoje vietoje tarp visų kitų

tautų. Aptaikius kelintą „Lietuvos“ ir kelintą „Vienybės“ numerį, pati peržvelgiau su atyda, o dasekus p. Ant. atsiszaukimą, pradėjau kartoti jį po daugel sykių į savo drauges. Vienos iš jų atsakė: „Kuri neturi kuo kitu užsiimti, tai raszo sav kas patinka į laikraszczius; o mes to negalime daryti, nes jei to dasileistume, ką mūsų gyvenimo draugai pasakytų?“ Po teisybei, ant to ne daug ką yra atsakyt... Nes jei atsiranda katras iš poros, — tos arba tos lyties, — kiteip sakant, vyras arba pati, viena daug, o kits mažai linkęs prie tautiszkių reikalų, tai jiedu savo tarpe, nesusipratę, vadina: vyras savo paczią arba pati savo vyrą — „bedieviai“ ir tt. Teip jus galite protauti. Bet toli teip nėra. Nekalbu apie tas laimingasias poras, kurios ir szejp gyvenime ir kitokiuose dalykuose gražiai tarp savės sutinka. Ir ne į tuos atkreiptas mano paraginimas. Kalbu apie tas poras, kur randasi dvejopas numanymas. Ta pusė, kuri turi augsztesnius palinkimus, tegul pasirupina įkvėpti antrajai pusei geresnę dvasią: ta dvasia prisiiims, nes kiekvienam žmoguje yra szviesos spindulėlis. Nėra reikalo versti ką raszyti arba ką ypatingo atlikti, — gana bus nors vietiniuose geresniuose darbuose pasirodyti. O tai yra svarbu mums, kurie gyvename tarp svetimų ir tankiai mums blogo velyjanczių tautų. Gardner'e, Mass., yra pusėtinai burelis mūsų brolių ir seserų: atsiras apie 17 šeimynų ir 60 pavienių, tarp kurių kelios merginos. Bet tarp tų brolių ir seserų, rasi, pusė greicziaus pavadij save: „ja jestem polką“; arba: „ja jestem polakiem“. Tarp to viso burio atsiras dar tulas skaitlius sumanesnių vyrų, bet tokių moterų būtų beveik veltū jieszkoti. Gal, praslinkus

kiek laiko, ir atsiras čia su-
pratimas jei bus padėta ant to
nėmažai triuso. Kitur mūsų
tautieciai stovi visokiuose rei-
kaluose labai gerai. Tai net
szirdį spaudžia, kad szitoje
vietoje mūsų broliai ir sesers
teip sunkiai dar snaudžia. Bu-
skime isz miego, kuris mus
slogina, o su laiku ir mes ga-
lėsime atsizymėt ir pasirodyt
priesz savo brolius. Kilkime
ir liudykim svietui, jog Gard-
neriečiai ne visai atszalę ant
tautos reikalų.

Ona Uškurienė.

Psykologija.

(Žiur. 22 num.)

Žmonės, kurie kalėjimuose
pasėsta, atsėdėję savo laiką,
maldauja palikti juos tų, o to
neiszpildžius, jie kuo-nors
prasizengia, idant vėl būtų su-
grąžinti tų, kur priprato gy-
venti. Žmonės mėgsta teippat
veikti, kaip nuo seno veikė;
mėgsta gyventi teip, kaip vi-
sada gyveno. Kiteip sakant,
vienodi mislies, veiklumo ir
gyvenimo papročiai galutinai
juose isisėdo. Dėl tos priežas-
ties yra daug sunkiaus įgauti
senių pritarimą naujuose už-
manymuos, negu užpelnęti
karsztą jaunuomenės parėmi-
mą. Paprotys padaro žmones
konservatyvais, o konservaty-
viszkas žmogus traukiasi nuo
naujų santikių ir užduoczių.
Toku budu galima iszaiszkin-
ti faktą, kad diduma permai-
nų įvyko pasauleje per jaunų
jų darbsztumą. Teip: bet isz
antros pusės tas pats konser-
vatizmas yra iszganymu mūsų
draugijos užvedimų. Teip jog
mokintojų užduotis yra aiszki:
įskieptinti mislinimo, darbsztu-
mo ir gyvybės papročius, ku-
rie atsilieps paczios ypotos
gerovėje, kaip lygiai valstijos,
kurios valstieciū jis bus, o
tuo pacziū laiku pakels drau-
gijos sąnarius, tarp kurių gy-
vena, ant augsztesnės papėdės.

Papročiai isikunija labai
ankstyvame gyvenimo laike ir
teip atsizymi ant kuno, kad
tik su didele sunkenybe gali-
ma juos pergalėti. Nesunku
yra atskirti kunigaūno keliau-
janczio prekėjo, nė gydytoją
nuo advokato, nors jie būtų
dar suvis jauni, daleiskime 25
metų amžiaus. Jau profesiz-
kas pasielgimo budas isgyve-
no juose ir tasai neiszvengtina
žymus: tas ar kitas paskyrė
sav profesiją, pripranta prie
jos, jam yra lengviausias ke-
lias sekti ją, ir čia jis pasi-
liekti.

Kad ne paprotys — žmonės
vienval keisztų savo užsiėmimą
ir draugija liktų be tvarkos.
Papročio įstatymai teip tvirti
ir neperzengiami, kaip ir kiti
gamtos įstatai.

Paprotys prilaiko žmogų
paskirtame jo skritulyje per
visas jo gyvenimo veiklybes,
teip kaip visuotinas pritrauki-
mas užlaiko kiekvieną planetą
aiszkiei pažymėtoje kelionėje
po visatą. Vienas isz bažny-
czios tėvų ispėjo tą idėją, sa-
kydamas: „matant kudikį pir-
muos septyneriuos gyvenimo
metuos, pasakysiu, kokis žmo-
gus isz jo bus“. Jeigu mokinį
kasdieną prilaikysi paskirtą
laiką prie darbo, isztobulinan-
czio jo protą ir kuno augimą,
nereikia baimytis isz galutinių
pasekmių, laukiančių jo.

Ypatos padorumą sprendžia-
me isz jos darbų, teip kaip to-
bulą gamtiszką daigtą spējame
isz sujungtinių jo apsireiszki-
mų. Padorumas yra laisvavalis
pasirinkimas, ir susideda isz
susiduriančių veiklumo brie-
žų, kurie teip giliai isikeroja
mumyse, jog palinkimas dirb-
ti tam tikrais keliais, esant
progai, pasidaro neiszvengti-
nu, iszskiriant tik ypatingus
padilgimus; vien veikmė yra
laipsnis, nuo kurio sutveriamo
doriszką ypatų vertybę.

Vieną vasario mėnesio die-
nų, kada buvo neapsakoma

pagėla, skubindamas gatve,
patėmyjau važnyczia, menkai
apsirėdžiusį, bedrebantį, sėdint
briczkoje ties kaczių ligonbu-
czio durimis. Mat, jo ponia
rado antgatvės paklydusią ka-
tę, kurią isz szirdies gerumo
paėmė ir prisakė važnycziai
nuvežti ją per dvi mylias prie
baisaus szalczio (neziurint ant
lengvo jo drabužio), idant pa-
vargusiai katei suteikti rames-
nį gyvenimą. Aiszku, kad ka-
tės skurdą ji atjautė daugiau,
negu savo važnyczios. Tą patį
patėmyjame, matydami ypa-
tas, aszarojant isz priezasties
jautriai paraszytos melodra-
mos, kur žmonės pramanyti.
Bet tos paczios ypotos, rodos,
nemato aplink savę minios
žmonių, — nuogų, alkanų, be
pastogės, nors tie yra tikri jų
draugbroliai.

Vėl nekuriš filantropiszkos
ypatos geidžia pasirodyti, au-
kaudamos, kur vieszai taps jų
vardai pagarsinti — ne isz at-
jautimo reikalo, nes asabisz-
kai, pavargėliui praszant, nie-
kados nesuszelps jo, — mat,
neuzpelnys už tai garbės.

Dar bus.

Dr. J. T. Želvienė.

Susirinkimai.

Shenandoah, Pa. 23 kuopos
Susiv. L. A. bus laikomas su-
sirinkimas 8 dieną birželio,
nedėlioje, 3 val. po pietų,
Schmidt'o svetainėje ant South
Main str. Kviecziamo visus
sąnarius ir norinczius prisira-
szyti prie Susiv. L. A.

Sekr. J. Medelis.

Newark'o T. M. D. kuopa
rengia prakalbas su „fair'u“,
kurios atsibus birželio 7 dieną,
subatos vakare, po N.62 Jones
Str. Kalbėtojai bus ir isz kitų
miestų. Įženga dykai. Užvie-
cziam kuoapszcziausiai susirin-
kti. Po prakalbų bus trauki-
mas ir szokiai. *Komitetas.*

Garbus tautieciai ir tautie-
tės! Meldžiam susirinkti, kaip
senus sąnarius teip ir norin-
czius naujai prisiraszyti prie
Susivienyjimo, nedėlioje, 8 d.
Birželio, 4 val. po pietų, į Lie-
tuviszką svetainę po N. 318,
W. Broadway, So. Bonston,
Mass. kur bus laikytas kuopos
Susivienyjimo Liet. Am., po
vardu D. L. K. Traideno, su-
sirinkimas, dėl užsimokėjimo
seniems sąnariams bertaininės
pusmetinės, ar metinės, ir dėl
priėmimo labai maloniai nau-
jų sąnarių. *Komitetas.*

Pajieszkojimai.

Pajieszkome sąnario, Stani-
slovo Cziūzo, paeinanczio isz
Kauno gub., kuris 1899 m. su-
dėjo tris svarus sterlingų ak-
cijų; antri metai, kaip iszva-
ziavo isz Skotijos, gyveno Chel-
sea, Mass. Amerikoje. Meldžia-
me atsiszaukti ant žemiaus pa-
dėto adreso dėlei atsiešimo
savo pinigų. Jeigu-gi neatsi-
szauktų į 6 mėnesius, turės bu-
ti iszbrauktas isz sąnarių skait-
lians. Lietuviszka Maistų
Draugystė „Sandara“ L-d
148 Maru str. Wishaw, Scotland

Kazys Vasiliauckas pajiesz-
kau savo brolio, Petro Vasi-
liaucko, paeinanczio isz Suval-
kų gub., Vilkaviszchio pav.,
Pajevonio val., kaimo Dabra-
volės. Pirma buvo Anglijoje, o
dabar 11 metų kaip Amerikoje.
Jis, ar kas isz tautiecių malō-
nės suteikti man žinę, nes tu-
riu labai svarbų reikalą.

Kazys Vasiliauckas,
4 Gray str. Silverton,
E. London, Eengland.

Mano draugas Silvestras,
Adomaitis, isz Naumiesczio
pav. ir parapijos, kaimo Szuk-
lelių, kurs gyvena bene Cleve-
land'e, Ohio, teiks isz duoti ži-
nią apie savę ant szito adreso:

A. B. Strimaitis,
23 N. Main str.

Mahanoy City, Pa.

Naujos knygos.

— „Dirva“. N 1, kn. 22, m. V. Ožkabalių dainos. I. Su-
rinko Dras J. Basanavičius.
Shenandoah, Pa., 1902 m.,
pusl. XIV+192.

Yra tai pirmas tomas dainų,
suirinktų Ožkabaliuose, Vilka-
viszkio pav., Suvalkų gub.;
antrasis tomas žada iszeiti š-
czioje „Dirvos“ knygoje szių
metų. Pradžioje, vietoje įžen-
gos, patalpintas dro J. Basa
navyčiaus praneszimas „Apie
Ožkabalių dainas“ (XIV pusl.),
kuris paskirtas tamtikriems
žinovams.

— *Atminimai. Parašė Že-
maitė. Perspausta iš „Nau-
jienų“. Tiltėje, 1902 m., pusl. 123.*

Czia perstatytas liudnas
vaisdas lietuvių-kaimiezių
apsiėjimo, kur apkalbos, pavy-
das, barniai pripildo didelę
dalį jų gyvenimo. Knygutė
paraszyta gražiai ir skaitymui
smagi. Tik vietomis atsitinka
per sziurksztus iszsitarimai, ku-
rių geriaus butų vengti rasz-
tuose, paskirtuose žmonėms.

— *Žemių dulkės. Apysaka,
lenkiškai parašyta M. Radze-
vyčiūtės. Plymouth, Pa.
Spauda ir kaštai „Vienybės
Lietuviniuku“, 1902 m., 226
pusl.*

Skaitytojai galėjo jau pažin-
ti Mar. Radzevyčiūtę isz apy-
sakos „Dievaitis“, iszleistos
1890 m., ir kitų jos rasztų, isz-
verstų į lietuviszką kalbą.
Tarp tų rasztų „Žemių dul-
kės“, greta „Dievaiczio“, už-
ima pirmą vietą. Lietuviai
ras czia gražų pasiskaitymą,
svarbų ir uzimantį todėl, kad
jis užgauna sziodynyksztį lie-
tuvių gyvenimą.

Isz visur.

Isz Jaltos (Kryme) prane-
sza, kad garsusis Levas Tols-
toj vėl įkrito į ligą (sziltinę).
Raszo, esąs didelis pavojus;
kuno sziluma — 102 grādusai.

Kunigija ir svietiska valdzia

(Margi piešiniai).

Sutaisė ir apgarsino

P. Medekša.

(Tasa.)

kunigaikščių butų galėjęs užtvenkti tiems pa-
vojams, kurie grumoja bažnyčios busenai, jei-
gu ne jis? Ir kas galėtų gražiausiu keliu įgyti
tiek garbės ir guodonės?“¹⁾ Kur rišasi dviejų
galinčių reikalai, tų silpnasis neturi ką veikti:
atmes jį arba pavers į pastumdėlį. O jug, kaip
anuo metu kardinolas Consalvi vardan Pijaus
VII, teip ir dabar tuo pačiu balsu sako Leonas
XIII: „Viešpatystės reikalas — kad dvasiškų
piemenų vietos butų visur užimtos, o katalikys-
tė po senovei darytų savo įtekmę; nes kataliką
tas tikėjimas sergsti nuo socializmo pagundų;
užganėdinimas tikėjimo reikalavimų išeis ant
gero ir viešpatystei“. Teip sako dabartinis po-
piezius Leonas XIII; panašiai sakydavo viršmi-
nėtas kardinolas Maury.

Matome, kur linksta kunigija, popiežija.
O, vienog, visos viešpatystės užmirš, atidėka-
voti savo apgynėjui: caras, turkų sultonas ir
kiti nę piršto nepridėjo, italams prieš patį po-
piežių sukilus ir įtaisius savo karalystę. Popie-
zius nustojo karalystės, kiti valdonai tylėjo ir
užmiršo savo policijantą. Vienog, ir po tokio
atsitikimo dabartinis popiezius skelbia klansu-
mą vyresnybei; ypač jam rupi, kad darbinin-
kai ir pavargėliai tylėtų ir nemurmėtų, kad ša-
lintųsi nuo socializmo, apginančio darbininkus,
o einančio prieš visokius prispaudėjus, karalius
su ponais.

II.

Priešinga lietuvestei kunigija.

Kaip elgėsi popiežiai su svietiska valdzia,
teip-pat daro ir vyskupai. 1896 m. susirinku-
siejie į Petrapylę 3 Lietuvos vyskupai: Paliu-
lionis — Žemaičių, Žveravyčia — Vilniaus ir
Baranauskis — Seinų vyskupas žadėjo rupin-
tis, kad jų avelės carui ištikimos butų. Kodėl
jie teip daro — galima numanyti iš kun. Ro-
dzevyčios rašto, kur yra nurodyta kilimas kiek-
vienos valdzios nuo Dievo, jos giminystė su
Dievu. Čia apgarsinu dar vieną Rodzevyčios,
buvusio kapeliono Šiaulių gimnazijoje raštą.
Garsinu jį ne dėl to, kad padaryti šnipukui
Rodzevyčiai garbę, bet dėlto, kad jis aiškiaus
išpasakojo, ko kunigija nori nuo valdzios. Už
šunvuodegavimą prieš valdžią kunigai jo ne-
peikė, dar „Tėvynės Sargas“ (1900 m.) jį pa-
gyrė. O jeigu kiti jį peikia, arba kaipo lenką-
patrijotą-lietuvedį arba kaipo gižų, opų ir ne-
ramų žmogų, t. y. dėl ypatingų priežasčių. Ir

1) Nielsen (Consalvi, t. I.)

nuo vietos atstatė jį ne visųgalingas ant kuni-
gų vyskupas, bet dabar jau numirusis general-
gubernatorius, Lietuvos karaliukas Trockis.
Prašalino dėlto, kad jis, besimeilindamas prie
vyresnybės, pradėjo ją per daug girti tų, kur
buvo stačiai kiteip ir jo klausytojai ir mokinti-
niai pradėjo teirautis, kaip tikra buvo teisybė
ir dasizinojo apie valdzios nedorybes. Ir Rodze-
vyčia tuo sukurstė nenorom, ko baisiai bijojo
valdzia, ir Rodzevyčią prašalino. Čia eina jo
raštas Vilniaus mokslo apskričio globėjui (po-
pečiteliumi, kuratoriui), 3 kovo 1900 m. rašytas.
Garsinu jį dėlto, kad jis, kaip jau minėjau,
aiškiaus perstato kunigų siekius ir įrankius¹⁾.

„Šiauliai, — teip jis rašo, — yra tai miestas
liežuvių ir intrigų, ginčų ir nesutikimų, neapy-
kantos ir visokio kurstymo. Socialistai, patrio-
tai yvairių varsų stropiai sukinas tarp pabriktų
gyventojų, sodiečių, apšviestunų ir abejų lyčių
mokintinių. Lietuvių socialistų ir tautiškių raš-
tai: 1.) Ar yra dabar baudžiava?, 2.) Genių dė-
dė, 3.) Krumplių Jonas, 4.) Parmazonas, 5.)
Vaišės Jėzaus Kristaus pas popiežių Pijų IX,
6) laikraščiai „Tetutė“ ir „Ukininkas“; baisiai
purvų pilni ir bedieviški raštai: 7.) Tikyba ar
mokslas? 8.) Dievas, dangus ir pragaras — ir
daugybė kitų, kuriose yra mano nuveikti, o po-
piežių iškeikti viešpatystei priešingi kreiva-
moksliai, tukstančiais einantieji po svieta. Len-
kų socialistų ir patriotų raštai, kaip antai: Po-
litiški lukesčiai lenkų tautos po padalinimui,
Paskutiniai visatini veikalai nuo 1846 m. iki
musų dienų, Istorija tautiško judėjimo, Lenki-
jos veikalai po padalinimui, Istorija maištų 30
ir 63 m. yvairių autorių ir t.t.; lenkiški laikraš-
čiai: „Darbininkas“ (Robotnik), „Kova“ (Wal-
ka), neminint daugybės menkesnių²⁾. Nemen-
kesni ir maskolių raštai, kur randame vertimus
Markso pasekėjų ir išėivių eiles³⁾. Girdeėjau aš
apie tą nuo pačių mokintinių dar iki atvažiuo-
siant į Šiaulius, o atvykęs čia pats apie tą per-
sitikrinau. Trečias mano pamokslas apie val-
džią sukėlė prieš manę lietuvius, lenkus socia-
listus ir tautiškius³⁾. Tuli mokintiniai augštes-
niųjų gimnazijos kliasų nusiuntė vyskupui Pa-
liulionii du skundu, buk lietuvių tauta
yra persekiojama. Tę pat dešimtimis siuntė

1) Apie tą plačiau rasime kitame perskyrime.

2) Žinoma, apie lenkiškas ir rusiškas knygas Rodz.
perdejo dėl didesnio įtikimo.3) Lietuviai ir lenkai apšviestunai nevaikščiojo ant
jo pamokslų ir, ant jo nelaimės, j kių kalbų apie tą po-
miestą nebuvo. Lietuviai sukilo prieš jį, kaipo lietuvedį,
kurs tyčia Šiauliuose, vidurkyje Lietuvos, nenorėjo skai-
tyti lietuviškai evangelijos. Pavydėjo lietuviams Dievo
žodžių. Lenkai-apšviestunai sukilo už jo šnipinėjimą.
Teisybė, ant jo pamokslų vaikščiojo lenkeliai-davatkos
kurie vis tiek nieko nesupranta. Nieko ystabaus tame nę-
ra, kad kalbų apie jo pamokslus mieste nebuvo.

skundus „švedai“ ir kiti žmonės¹⁾. Į tris savaites po mano atvykimo į Šiaulius, 25 rugsėjo 1898 m. naktį ant mokintinių kvatierių buvo padarytos kratos, kur nieko nepešė. Ir žandarai darė kratas mieste ir sodžiuje be jokių pasekmių. Iš direktoriaus ir inspektoriaus žodžių aš numaniau, jog jie žino apie paslaptinį mokintinių knygyną, kokios yra tų knygų, koks mokintinis jas prižiūri. Aiškiai pamačiau, jog jiedu nežada su tuo kovoti ir pats nuėjau pas tą žmogų, pas kurį buvo šitas paslaptinis knygynas — persergėti jį, kaip kunigas. Užinteresuota mano drašiu žingsniu, draugija ėjo teirautis pas direktorių, o tas sakydavo, jog aš užsiimu skundais ir šnipinėjimu; jog tokio išgamos jis niekuomet nebuvo dar matęs ir t.t. Sakė, buk tai per manę padarytos kratos, siuntė skundus, deputatus pas vyskupą Paliulionį, kad manę kaip norint iškeltų; tuli mano priešai šaukė manę ant sudo, bet neturėdami darodymų, patys atsiskakė nuo sudo, užtai žadėjo paminkštinti man kaulus²⁾. Pradžioj sausio 1899 m. direktorius, apsiašarojęs, prašė dovanoti jam, ir aš jam viską dovanojau iš tikros dušios, nereikalaudamas atitaisymo pažeistos mano garbės. Mužu pasibučiavova. Bet jis vis nenustodavo, vėl persiprašinėdavo, aš vėl jam iš tikros dušios dovanodavau. — „Tėvynės Sargas“ 1899 m. N. 1 apgarsino straipsnį, kuriame manę paūiekino. Kelis šimtus tokių knygelių paleido po Šiaulius platintojai; kada tapo aišku, jog per tris mėnesius žmonės įpykė ant manęs, 28 Kovo nedėlioje rytą anksti pasirodė atsisaukimas, kur buvo pasakyta, kad reikia manę išgrusti laukan, nes „jeigu šitas lietuvių priešas, žandaras kunigo rubuose, ilgiaus pabus, daugiau blogo padarys“. — Bet jau buvo pervėlu: jaunuomenė nurimo ir pamilo manę, draugija pasidalino į dvi pusi, — man priešingą ir prijaučiančią; įnirtimo karštis atvėso, o ant sujudintų žmonių padarė įtekmę ramus pamokslas, pasakytas mano draugo, klebonui liepiant³⁾. Dabar audra nu-

1) Mokintiniai apskundė jį vyskupui už tai, kad neskaitė evangelijos. Vyskupas liepė ir jis turėjo skaityti.

2) Čia tai jau aiškus melai. Rodzevyčia, bijodamas sudo, ir atsisakė. Apie šitą pamankštinimą jo paties pramanyta.

3) Baisus melai. „Tėvynės Sargas“ kunigų buvo rašyta. O atsisaukimai pasirodė dėlto, kad jis 3 kovo per sumą pasakė ilgą pamokslą lenkiškai; žmonės laukia galo sumos, o tuo tarpu turi klausyti nesuprantamo pamokslą Dėlto ir pasirodė atsisaukimas. Pamokslą sakė su vyskupo žinia, todėl atsisaukimas negalėjo būti kunigų darbu. Živatkauskis ir kiti kunigai, pasipiktinę, jog išdrįsta rašyti ant kunigo, nors tai būtų šnipukas ir žandaras, pasakė keiksmų pilną pamokslą, kur pridedo, kad vyskupas žino, kokį kunigą siunčia, apie tą parapijonys tenesirupina, tai ne jų dalykas! („Ukininkas“ 1899 m. N. 8). Nurimo mokintiniai dėlto, kad pamatė jog vyskupas ir žandarai laiko Rodzevyčios pusę; be to atsirado tarp mokintinių jo šnipukai. Atsargumas ir nesulaukimas nieko gero prispyrė nutilti, dantis sukandus.

tilo, bet socialistiškas ir tautiškas judėjimas eina savo keliu, dar stipriais, negu pirma, ir įbaugina ištikimus kunigus ir ponus. Štai dėlko aš mokinau ir mokysiu jaunuomenę bažnyčioj ir mokslainėj, kad guodotų ir klausytų valdžios — svietiškos ir dvasiškos, statydamas čia, Maskolijos pakraštyje, du pilioriu: maskoliškos valdžios ir Kristaus bažnyčios. Šitos tvirtos, kaip Dievo žodis, mano pažiūros, sustiprėjusios per septynerius metus mano kentėjimų, visiems seniai žinomos. 1893 m. aš pabaigiau mokslą dvasiškoj Petrapylės akademijoj, daigtus nusiunčiau į Vilnių, kur dvasiška valdžia rado reikalingu, man nėsant, padaryti kratą ir rastą tų mano raštą, kurs stengėsi sujungti reikalus maskolių valdžios su katalikų bažnyčios reikalais Rusijoje, atidavė vyskupui. Velionis Audzevyčia pradėjo persekioti manę ir nuo to prasidėjo mano kančios: metai be vietos, be duonos, visų persekiojamas ir neapkenčiamas.... Perskaityk Tamista esančią apskričio archive minėtą sąsiuovą „Tėvynės Sargo“ ir atsisaukimą ir suprask, dasimislyk, kas rašė šitą straipsnį. Tarp tų kančių, užaugo ir išbujojo katalikiškos mano mislys apie valdžios šventumą.... Tarp tų kančių aš puikavaus katalikiška savo maskolmeile.... Smulkmenos tų atsitikimų, kuriuos atgaivino manyje Kristų, gerai yra žinomos vyresnybei.... O direktorius elgiasi ki-teip, gadina jaunuomenę, o paskui Šiaulių mokintojai dar stebisi, kad didesnė dalis mokintinių, baigusią Šiauliuose gimnaziją, dalyvi universitetų studentų sumišimuose. O direktorius, pats nebudamas tikru maskoliu iš pašaukimo, nori sutrukdyti naudingą mano įtekmę ir vieton man padėti, viską, mano padarytą, naikina.... Aš panorėjau sutaisyti giedorių chorą iš mokintinių, kurie giedotų per mišias dieneose karaliaus švenčių, kad tokiu budu būtų galima pritraukti žmones į paprastai tuščias tomis dienomis bažnyčias, — p. direktorius smarkiai tą man uždraudė. Perdaug aišku dabar, kame mano kaltė. Teip, aš išgama ir niekšas (podlec), kad budamas lenku, esu ištikiimas karaliui, kad budamas katalikų kunigu, nusizeminu prieš neišpažįstamą Visagalinčio valią ir lyg paskutiniam kraujo lašui žadu tarnauti ne katalikui-valdonui stačiatikės Maskolijos. Teip, aš išgama, kad svajoju apie susiliejamą bažnyčių!... Teip, aš išgama. O kas gi p. direktorius ir jo bičiuliai? Tai maskoliai — ir šitais žodžiais viskas išsiaiškina, pasitaiso ir pasišvenčia. Ne sykį man pasakojo Šiauliuose, kad jaunas Rubcovas (gimnazijos direktorius) ir jo draugai — mokintojai buvo anuos laikuose labai raudonais

(Toliaus bus).

Ispanijoj apšivainikavo 17 gegužio ir apėmė karaliaus sostą 16-kos metų vaikas Alfonso XIII. Tuo prasidėjo svarbios reformos arba permainos: vietoje teip vadinamų „bulių musztynių“ karaliukas žada įvesti arklių lenktynes. Tas vaikėsas nuo dabar vadinsis: „karalius Gibraltaro, rytų, vakarų ir žemių už marių“.

Freiburg'e, Szveicarijoje, universiteto studentai, paeinantieji iš Amerikos, susivienijo į draugystę, idant iš vieno girtuokliauti, rukyti ir szejp trunkytis. Amerikos „civilizacija“ ir kitur moka savę parodyti.

Garsingasis keliauninkas George Kennan, kuris apraszė kankinimą areštantų Siberijoje, po rusiszka valdžia prazuvo be pėdsako ant salos Martinique, kur buvo neseniai didelis žemės drebėjimas ir ugniakalnio išsiveržimas. Jo knyga „Siberija“ buvo pakėlus savo laike baisų truckszmą visam sviete, o ypacz Amerikoje. Nekurie mtingai net pareikalavo, kad Suv. Valstijos pertrauktų visokį susinesizmą su tokia terioniszka valdžia,

Lietuviu-laisvamaniu Seimas.

Brooklyn, N. Y. Seimas Susivievyjimo Lietuvių Laisvamanių atsibus 8 dieną birželio (June). Prasidės pirmą valandą po pietų Palace Hall, 93 Grand str. Tą paczią dieną, 7½ val., bus prakalbos. Kalbėtojai bus delegatai iš kitų miestų. Apart kitų bus Dr. Jonas Szliupas. Bus teipgi deklamacijos ir dainos, o ant galo szokiai. Delegatams vietą paskirta pas P. Draugelį 73 Grand str.

Centraliszkas Komitetas.

Isz Kauno raszo, kad mies telyj Anykszcziuose, garsinguose isz vysk. A. Baranausko poemas „Anykszczių szilelis”, buvo didelė ugnis, kuri isznaikino 250 triobų; 600 žmonių liko be maisto. ir pastogės.

Gražus pasiskaitymas!

Yra iszėjus atskiriomis knygutėmis Marijos Radzeviciūtės apysaka „Žemių dulkių” su tos garsingos rasztininkės paveikslu. Velyjam savo skaitytojams apsipazinti su ja apysaka, kuri perstato žmonių gyvenimą ir tautiską pabudimą Lietuvoje. Gaunama „Vienybės” iszleistuvėje už 50 centų. Skaitymo yra 226 puslapiai.

Naujausios knygos.

„Ne gadaj”, arba Baisus Sapnas. Paraszė Ž. 5 ct.
Grabnyczių žvakė. Flamandų tautiszka pasaka. Vertė J. B. 10 ct.
Vardan Teisybės. Kalba W. Liebknehto. 10 ct.
Wacław Szujski i Ż. Polska kultura na Litwie. 5 ct.
Smertis. Daktaro pasakojimas Paraszė Szventmikius. Puslapių 32.
Daugumas ras toje knygoje, ko nesitikejo. Prekė 10 c.
Dvasiszki apdumojimai arba meditacijos. Kas mėgsta dvasiszkus skaitymus — turės ka pasiskaityt ant ilgo laiko, laksztų 571. Prekė 85 c.
Pasikalbėjimai apie dangų ir žemę. Naudingas ir akyvas skaitymas. Knygutė tinka siųst ir į tėvynę per cenzura, į usl. 81, prekė 25c
Lietuviszka Gramatika, raszytojams ir skaitytojams vadovėlis. 40c.
Lietuviszka Chrestomatija, iszleista p. E. Volterio. 1,40
Juszkos žodynas 2,00
Geologija, (su paveikslais) paraszta A. Geikie 30c.

Isz kur atsirado mūsų naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? 20c.
Kaip gyvena augmenys (su paveikslais) 35c.
Biologija arba mokslas apie gyvus daigtus (su paveikslais) 40c.
Mūsų dielės (szundaktariai, szundvokaciai, svetimtaucziai, ponai, kariauna ir kunigai) 10c.
Parsidavimas ir pelnas (kaip vienas lietuvis isz Did. Lietuvos parsidavė vokiecziams, kurie jį paskui iszvarė isz savo szalies) 10c.
Baudžiava Lietuvoje 15c.
Darbininkų Balsas 15c.
Szirdis žmogaus 15c.
Du broliai, atsitikimas isz paskutinės Turkų su Maskoliais karės 5c.
Valdimierus, apysaka pagal kun. Szmidtą 25c.
Trumpi szneka apie limpanczias ligas ir kaip nuo jų atsigiti 10c.
Kas tai yra dirbama žemė, kaip ji atsirado, koki yra jos skyriai ir kaip juos pazinti 15c.
Parinktos lietuviszkos dainos pagal Ant. Juszkevyczių 10c.
Ukiszkos draugystės įvairiuose krasztuose 10c.
Ukiszkasis kalendorius ant 1902 metų 15c.
Trumpas Katekizmas 10c.
Gyvenimas szv. Izidoriaus 25c.
Stacijos arba Kslvarija 10c.
Maldelės szv. Ražancziaus 10c.
Atminimas didžio Jubilėjaus arba budas apturėjimo atlaidų 10c.
Į naują dvideszimtą amžių įvedimas -5c.
Gramatyka Litewska dėl mokinimosi lenkam lietuviszakai \$100.
Palangos Juzė paraszė vysk. M. Valančius ketvirtas, pataisytas, iszleidimas 25c.

Lietuviszki kriaucziai!

Siuvame steliuotus siutus, czystinam ir prosinam visokias drapanas; užlaikom konogeriausius tavorus visai už pigią prekę; siutų prekė nuo \$7,50 iki \$25,00, kelinės nuo \$2,25 iki \$9,00. Atėjęs kiekvienas mūsų tautietis galės atrasti visokio skyriaus materijų naujausių madų, kaip didžiausiam sztore ant Market gatvės.

Prilaikom materijų apie 950 visokių skyrių; mes iszradom tas vietas, kur galima konopigiausiai nupirkti tavorus, teip, kaip ir svetimtaucziai, delto-gi mes galime patarnauti už pigiausią prekę dėl savo tautiecių, kurie pas mus apsilankys, bus isz to kiekvienas užganėdintas. Nepamirskite szito adreso:

J. Poszka ir J. Gusauckas,
1323 S. 4-th str.
Philadelphia, Pa.

Lietuviu užėiga, pas S. Arbaczaucką,

1351 S. 2 str., Philadelphia, Pa.

Geriausia lietuviams užėiga isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką ir Vyną. Podraugei laikau užkandžius ant etalo per visą dieną. Teipgi parduodu laivakortes ant geriausiu laivų ir už pigiausią prekę. Siuncziu pinigus į visas svieto dalis Lietuvis, atkeliaję isz kitų miestų, ras pas mane szirdingą priėmimą.

Pirmutine lietuviszka karczema Czapliko ir Orlinsko,

117, 119 ir 121 A. str., SO. BOSTON, MASS.
Užlaikome geriausią alų, degtinę ir cigarus, ir teipgi suteikiame draugiazką rodą visokuose reikaluose.

Lietuviu užėiga.

Geriause užėiga dėl lietuvių isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką, Likierą, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Pardūdu laivakortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliszką rodą.

Nepamirskite atsilankyti reikale.

Petras Lipavyczia, LUZERNE, LUZ. PA.

Apszvieta ir Mokslas už pigiausę prekę.

Biblija arba Rasztas Szventas Seno ir Naujo Testamento, vokiszkas drukas, puikiame apdare \$5.00
Naujas Testamentas, lietuviszkas drukas, puikiame apdare \$1.00
Budus Doro Pasilinksminimo Laisvose Valandose \$1.00
Lietuviszkas laikrasztis, nedėlis, ant pusės meto \$1.00
Kaip matote, viskas sykiu kasztuoja \$8.00, bet dabartės atiduodu tą viską draugia kaip yra augszcziaus minėta, tik tai už \$5.00. Skyrium neparduodu nieko isz szito suraszo, kaip tik tai keturis dalykus draugia.

PASARGA: Laikrasztis ant pusės meto duodu viena isz szitu trijų: 1 Vienybę Lietuviszka, 2 Lietuva 3 Lietuvis. Kožnas pirkėjas szios mano ofertos, turi tiegą pasiekirti sau viena isz augszcziaus minėtu laikraszczių ir sykiu su steliunku tur danezt man laikraszczių vardą.

Kas nenori arba negali ateinsti pilnos sumos pinigų t. y. \$5.00 sykiu su steliunku, tas tegul elnuczia \$1.00, bet nemažiaus, o kitus \$4.00 damokė ant expreso priimdamas pirkinį. O jeigu kas neiszsitenka iszduoti \$5.00 ant karto, tas tegul susideda su draugu per pusę, o abudu džiaugsis pasi nandoje isz szitos mano ofertos.

Lietuvis, naudokitės isz szitos teip gausios progos, nes szia oferta padariau tik tai vien dėl tei jusų labo ir tik tai ant trumpo laiko.

Pinigus reikia siusti per Money Order, arba registravotai gramatai. Adresuokite sziteip: M. Mockus, Bx 54, Detroit, Mich.

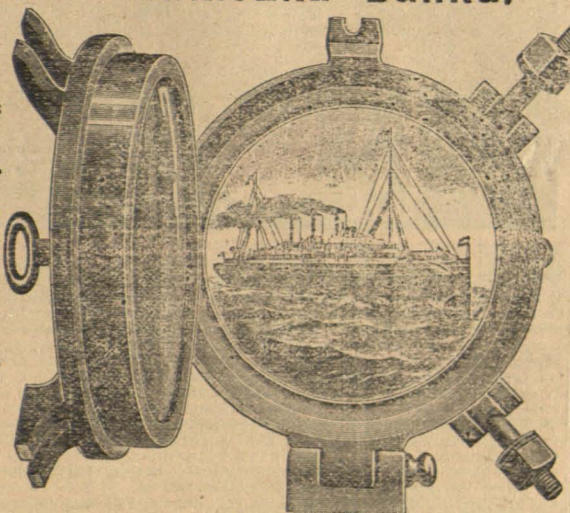
Tai yra paveikslas p. J. P. Elkin'o, vieno isz augszcziausiu valdininkų Penssylvanijos valstijoje. Jis yra neturtingo farmerio sunus, dirbo isz pradzių fabrikoje, paskui buvo mokintoju, iszėjo augsztesnį mokslą ir per jį dasigerbė į vyriausio prokuratoriaus vietą. Dabar jis pasidavė už kandidata ant Penssylvanijos gubernatoriaus. Lietuviams pridera pazinti, koks kandidatas, idant zinoti, už ką paduoti balsą.

Sloveniszka--Lenkiszka Banka.

PARDUODA LAIVAKORTES
iš Ameriko į Europą
ant geriausių Laivų,
Hamburg, Rotterdam, Bremen,
Antverpo, Havre
Liverpool, Neapol
ir t. t.

Parduoda Tikietus visais gelžkeliais

į visus miestus visam sviete.

SIUNCZIA PINIGUS

į visas svieto dalis greitai ir už pigiausią prekę.

Perka, parduoda ir iszmaino visokius pinigus pagal dienos kursą.

Atlieka visokius reikalus senam kraszte.

GALIMA SUSISZNEKĖT LENKISZKAI.

Banka atidara nuo 8 ryto iki 9 vakare. Nedėdieniais nuo 9 iki 12 ryte.

100½ E. Main str. **Hurwitz's,** 50 Public Square,
PLYMOUTH, PA. Wilkes-Bare, Pa.

Star Drug Store.

Dooley and Co.

Mes laikome visokius daiktus kokie yra laikomi pirmos klasos aptiekoje. Vaistus, chemizkus daiktus, kvepentį muilą, szukas (sponges) ir kitokius prie prausimo daiktus dideliame pasirinkime. Ypatingai sutaisome visokių daktarų receptus atsakancziausei.

kampas Main & Eno str.

PLYMOUTH, PA.

M. ROSENBAUM

Geriausė dėl Lietuvių Agentura ant visos

Philadelphios.

Pardūdama LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIU į visas dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiekvienoj' dalyje svieto ir siuncziam pinigus greitai ir pigai.

Susisznekam visokiose kalbose. Pinigus priimam ban kon ir iszmainom. Visame dūdama prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas 609 South Third str. **PHILADELPHIA, PA.**

HOTELIS

K. Strzeleckio,
276 E. Main str. Plymouth, Pa.

Užlaiko visokios degtinės, vynu, skanaus alucezio, puikiai kvepiančių Cigarų, ir reikale suteikia draugiszką rodą. Jeigu nori linksmai laiką praleist ir iszgirst skambinant ant fortepiano puikias melodijas, tai tik užeik pas **K. Strzelecki,**

Anyone sending a sketch and description may freely ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the **Scientific American.** A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newsdealers. **MUNN & Co.,** 361 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

Žmijecznik'as.

Jeigu nori, idant aplaikitumei vertę tavo pinigų ir palengvinimą ant: **Romatizmo,**

Skausma Galvos,

Skausma strėnu,

Skausmą kaulų,

Skausmą sprando,

Ir Traukulio

Tai nuelkie in sztorą, pas savo tautietį ir pareika lauk **ZMIJEC NIKO** kuris yra padirbtas aptiekoje dėdės Groblevskio Plymouth'e, Pa. Palengvins tau koźname karte.

Jeigu sergi ant:

Viridurių, Kepenų, arba Kraujo.

Gerk **EGIUTERRO** No 1. prigelbės koźname karte. Duodu paranką iszgydymo drugio, pripuolio ir gripo.

JAIGU NORI GAUTIE TIKROS TRAJANKOS

Tai praszykie tosios ką Aptiekorius Groblevskis sudaro. Yra tai sudirbta isz visokių augalų ir szaknių isz devynerių dalykų sudėtos isz 27, (kaip tai sako syk po 27) ant svieto geresnės Trajankos nesiranda

Aptiekorius Dėdė Groblevskis jau dėl koźno žinomas, yra vienas garsingiausių Aptiekorių tarp mūsų tautos czionai Amerikoje. Teipogi yra dėl koźno žinoma, jog vienas geras aptiekorius žino ir zenklina dangian kaip šis daktarų, nezina pagalboj esirgusios žmonijos. Dėlto gi jeigu kada jus Dievas teiktinis delipatėt kokia liga, tai tuojaus nusidnokite ani rodos pas jį.

Adresas:

ALBERT G. GROBLEWSKI
111 Main st. arba Box 1109
PLYMOUTH, PA.

NAUJAS GYVENIMAS

yra suteikiamas dėl žmogaus perczystuma kraujo ir sustiprinimą sistema.

Severos Blood Purifier

siekintis tiesog in kraują, padaugina kraują sustiprina nervus, padaro energiszku, ir tvirtu atmintyje ir atnaujina kuna. Iszblyszkusios ir silpnos moters atrasgeriausę gyduolę sustiprinime ir atnaujinime sistema ir padaugytoja kraujo.

Prekė \$1.00

W. F. SEVERA.

MANUFACTURING PHARMACIST.

CEDAR RAPIDS, IOWA.

Severos gyčiūlės yra gaunamos pas **A. Groblevski,** 111 Main str. Plymouth, Pa.

SERGANTIEMS

Gvarantuojame pilna iszgydyma.

Pasekmingiausiai gydau visokias pasleptas ir pavirszines ligas, kaip antai ligas szirdies, plauczių, inkstu, pilvo, galvos skaudėjimus, silpna atminti, dvasiszka nusilpima, lytiszkas silpnybes, szleivyuma, sutinima, veži, blykszle pas moteris, kraujavima ir tt., nervu ligas, podagra, reumatizma dusinima, paralyzių ir tt. Praszalinu gumba, gydau gimdyimo ligas, visokius sutinimus etc. Nerviszkas ligas gydau su pagalba geriausiu elektriszku prietaisu.

Lytiszku daliu ligas

iszgydau per **keleta dienu.** kraujo nuoduyimus, odos ligas, semens begima, žaizdas gerklej ir burnoj, nosy, akyse ir ausyse, netekima vyriskumo, lytizių nusilpėjima ir tt. gydau kuopasekmingiausiai ir **gvarantuojaju Pilna iszgydyma. Chroniszkos ligos yra mano specialiszku.** Gyvsidabrio nevartoju. Nuodugnis iszgzaminavimas ligonio ir jo iszgydymas— tai yra mano prideryste.

DR. LANDE

Szpitolinis specialistas.

134 E. 24-ta ul., kampas Lexington ave., **NEW YORK.**

Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakare, Nedeliomis nuo 8 ryto iki 4 po pietu.

Negalinti asabiszka atsilankyti, gali parasztyti laiszka; butinai reikalaujame pacijento insitikejimo.

Sznelku visokiose kalbose. Turiu praktika Lebanon Bellevue Post Graduate University Hospital. Direktorius Mediciniszko Instituto.

Lietuviu užeiga pas L. FREEDMANA,

ant kampo Bainbridge ir S. 2nd Str. Philadelphia Pa.

Geriansėja užeiga dėl lietuvių, isz viso mlesto. Prilaikau visokius gerimus kaip tai alų, artelką ir vyną, uodraug laikau visokius užkandzius ant stalo per visa diena. Frietam ant aukeztu toriu gražu ruima dėl sveczyių per ką galima laiką linkemat in spakainai pra'eisti. Teip-gi kiekvienam duodu prieteliszka redą. Mano namas yra puikiansėi papuosztos isz viso mlesto todėl nepamirezkit izeiti!

Gaspadorius G. W. Kownacki.

Lietuviu prietelis!

Mykolas Boruch,
Minersville, Pa.

Užlaiko mesinyczią teipgi ir grosersztorj.

Parduoda laivakortes ant 5-kių geriansių linijų ir siunczia pinigus į visas svieto dalis, reikale elpkites pas savo prieteli.

ADRESAI

CENTRALISZKŲ VIRSZINKŲ „TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ“ DPAUGYSTĖS.

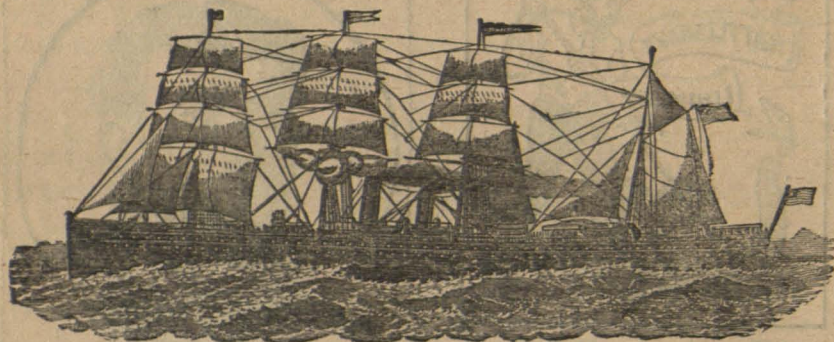
Prezidentas — V. Daukszys
442 Wharton st. Philadelphia, Pa.

Sekretorius — A. Ilgunas
P. O. Box 73 Camden, Pa.

Kasierius — A. Olszėvskis
60 Sub-Sta. Chicago, Ill

Knygius — Dr. J. T. Zelvienė
1 Church st. Plymouth, Pa.

Gerbtini Tautiečiai!

Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams, jog apsiėmiau agentyste ant labaigerų linijų. Taigi parduodu Laivakortes ir siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Užtikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms pervaziuosit didmarį per 8-9 dienas. Nusiuncziu pinigus į Lietuvą ir į kitus krasztus pasaules, labai greitai.

Prie to apsaugoju naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire-insurance). Turiu labai czystą ir puikią užėigą dėl svetelių, užlaikau vyną alų, degtinę ir kitokius gėrymus, kurie žinau patiks dėl lietuvių ir ne prabaszcius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
686 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN

PERSKAITEŠ ATMINK!

KAZUNO TRAJANKA privalo rasti kiekvienoj lietuviszkoj szejmynoj dėl greito pareikalavimo laike ligos. **KAZUNO TRAJANKA** yra sudėta dabar popieriniam baksukije geltono kolerio ir pirkdami nuo szporninkų visados reikalaukit Kazuno Trajankos. Jeigu negalit gaut pas savo szporninka mano Trajankos, tai prisiusk money order ant 55 ct. o bus prisiusta per paczta į trumpa laika.

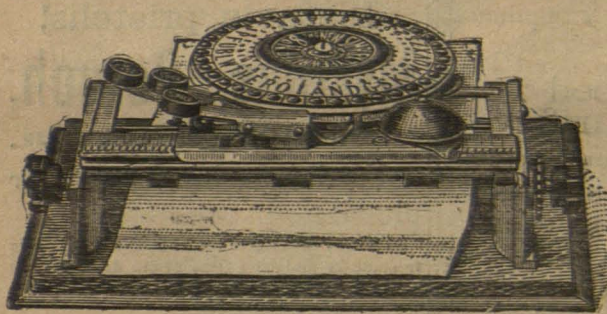
Kam sirgti Gumbu, skaudėjimu po krutine
arba panaszios ligoms, kada Kazuno Gumbo-Kura netik ka apmalszins liga, bet ir praszalins į trumpa laika. Kasztuoja \$1.00, su prisiuntimu per paczta \$1.25 ir bus greit prisiusta. *Gumbo-Kura* susideda izz dviejų preparatų bonkutės vaistų ir tablets Gumbo-Kura No 1. tai yra labai geri vaistai moterims po palagu, nes skaudėjima greit apstabdo, su prisiuntimu per paczta kasztuoja tik 75 ct.

Luke's Rheumatic Cure.

Szitas preparatas yra izz bandytas ir daug žmonių yra izszigyde izz ilgos sirgimo Reumatizmu. Užtikrinu, kad szitas preparatas praszalins Reumatizmą vartojant per atsakantį laika, jeigu bus vartojama sykiu su *Expeller Linimentu* praszalins minėtas ligas. Prisiusk Money Order ant 1.50, o bus prisiusta į trumpa laika per paczta. Adresuok:

L. M. KAZUNAS, aptiiekorius.
107 S. Main str. SHENANDOAH, PA.

Drukuojamos ir raszomos maszinos.

RASZOMĄ MASZINĄ (typewriter) privalo turėti kiekvienas žmogus ar privatnas ar kupzjus. nes laiszkas paraszytas su raszoma maszina grazei izz rodo ir kiekvienas gali jį perskaityti. Mes turime raszomą maszinų visokių rekių, kaip tai: už \$1.00 už \$1.50, už \$3.50, už \$5.00, už \$6.10, už \$10.00 ir orangesnų. Mes teipgi parduodame visokius ta-

vorus, angliszkas knygas ir lietuviszkas, lenkiszkas Biblijas ir Naujus Testamentus. Biblijų turime daugiau kaip szimta kalbų. Jeiku kas nori gaut kataloga ar atsakymą ant gromatos turi idėti už 2 c. stempą.

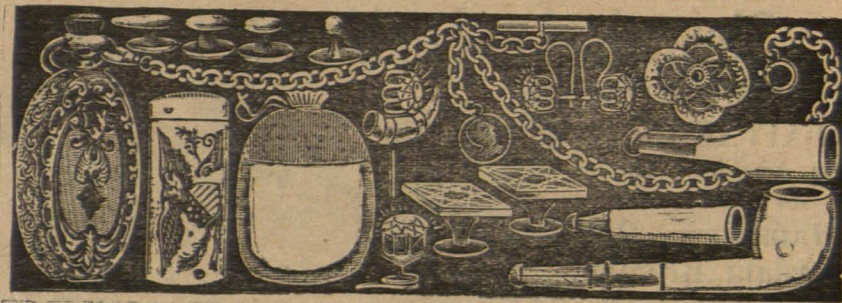
NOVELTY SUPPLY CO. Box 352 Louisville, Ky.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS
Kaz. Miliszauskas

256 E. Market str. Wikes-Barre, Pa.
Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujusia madą, duoda drutą ir gerą materiją ir už pigę prekę. Teipogisenus ant naujų perdirba. Visi pas savo Tautietį.

W. Matusевичius.

Uzdėjan krautu vę visokių tavorų kaip ant tai: marszkinų, kalfierų, naktaizų, petnezzų, visokių skrybėlių, pagal madą overkotų marszkinų ir dar kitokių daigtų. Teipogi laikau ir kriauciszka szapą, siuviu drapanas dailiai ir pigiai. Lietuviai jeigu einat pas zyda, gerians eikit pas savo tautietį 112½ E. Main st. PLYMOUTH, PA.

DYKAI 11 puikių dovanų! Tokio pigumo dar niekadus negirdėta! Ateikit pazirūrēt, pazirūrėjims nieko nekasztuoja!
Dabar mes paleidžiame turgan geriau į laikrodėlių: **TIKRA AMERIKISZKA**, 14k. su dvigubais paauksuotais luksztais, ausuko užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ir moteriszkas, su **TIKRA AMERIKISZKA MASZINERIJA**, pilnu akmenų, R. R. gvarantuotas, nikeluotais viduriais, izszduodame raszta **GVARANCIJA ANT 20 METŲ**; pagal izszveidą ir ceriną mylėtojams mes duosime lyginti prie \$40 **VERTES AUKSO LAIKRODELIO**. Visiems puikių laikrodėlių mylėtojams mes duosime bėgyje 60 dienų puikius prezentas: 1 vieną marių putų **PYPKK** su didele galvuke ir gintarinu cibuku, vertės \$1.50; 1 gryną marių putų **OGARNICZIA**, vertės 75c; 1 nikelinė briezukams **DEZUTE** 25c. 1 dailų auksuota **DICKENS LENCIGELI** su Cameo kabute, \$1.50; 1 puikią izszodintą **BRANGAKMECALS** 40c; 1 porą paauksuotų kolonikų su pamuterio virszais 40c; 1 porą tankovės guzikų, su permuterine apaczia, 25c; 2 kalfieriams guzikų, permuterio apaczios, 50c; ir 1 puikią į krutinę sagutę su dailiu akmeniu 75c. Laikrodėlių ir 14 dovanų siuncziamė C. O. D. už \$4.98 apmokėdami teipgi ir ekspreso kasztus; siuntinį galite izszegzaminuoti ant ekspreso ir jei nepatiktų, sugražinsite mums atgal musų kasztais. Kur nesiranda Ekspreso Offisas. \$4.98 turi but prietiati drange su orderiu. Jeigu kas prisius pinigus drange su orderiu, gaus dar extra dovaną puikų lenktinį **RALLI**: daktus mes siuncziamė tada per paczta, užregistruvę savo kasztais. Jeigu pirkei ant syk laikrodėlius gausi **VIENA LAIKRODELI SU VISOMS DOVANOMS DYKAI**. Paraszyk, ar laikrodėlių ar moteriszka. Jeigu moteriszka, tad vyriszko Dickens lencigėlio mes pasiusime moteriszka 50 colų auksuota Lorgnette lencigėlių. Raszyk ezdienis pakol izzpardavimas neiszszbalges. **Atlas Jewelry Company, 1 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.**

NELAUK KOL LIGA PAGULDYS IN LOVA,

bet praszalink ja tuojaus vartodamas musu stebuklingas gyduoles, kurios yra sutaisyts per geriausius gydytojus ir izz geriausiu upatybiu. Kam moketie didelius pinigus ir neapturetie jokios naudos, kadangi **PUSZYKIAI GALI VISISZKAI ISZSIGYDYTIE** ir paliktie ant visados, sveiku, tvirtu ir linksniu žmogumi. Vartodamas musu gyduoles, atsikratys ant visados nuo tu skaudėjimu, kurie užėima ir pranyksta laikas nuo laiko, ir neliauja žmogu kankimė, ir pastosi kaip ant naujo svieto. Nereiks lauktie mensesio nei nedelios, bet izz pirmo syklo pajausi pagerejima ir sveikata artinsis su greitumu, kurios teip ilgai jieszkojai bet negalejai rasti. Czionai pamimesime nekurias izz musu gyduoliu.

AR SKAUDA NUGARA IR KRYŽIU? Tai vartok musu gyduole "DORSO", kuri tikrai sustabds skaudėjimus ir ant visados juos praszalys. Pamegyk o persitikrinsi. Preke \$1

AR ESI NUSILPNEJES? Vartok "VIS-DATOR", kuri yra vienatiue gyduole dėl sutvirtinimo kuno ir nusilpnejsiu dailu. 75c

AR TURI PUSZKUCZIUS ANT VEIDO IR KUNO? Tai vartok musu gyduole "ANTI-PAPULA", kuri juos panaikys ir padarys veida ar kuna, czystu ir lygiu. Preke 50c

AR TURI SUNKUMA ANT KRUTINES? Ar sunkiai kvepuoji? Tai nelauk, gydykis kol laikas. Musu gyduole "ANHELITUI" tuojaus praszalys sunkuma nuo krutines ir palengvis kvepavima. Daugely jau izszgyde. Preke 50c

NEZIUREK KAIP ILGAI SERGI ir koki liga nebutu, apraszyk gerai savo visa padejima, ir kartu su apraszymu prisusk \$1.00, o apturesi pakely gyduoliu ant prabos, kurios sutaisyts musu vyriausias daktaras, po apsvartymų ligos. **RODA DYKAI.** Jeigu noretum susirasztytie su musu vyriausiu daktaru, tai atsiusk už du centu marke, o apturesi jo privatiszka adresa. **ATSISZAUK** arba **RASZYK.** **RODA DUODA DYKAI.**

PEOPLE'S PRIVATE DISPENSARY 362 WABASH AVE CHICAGO, ILL

Vyriausias daktaras randasi nuo 9 iki 10 ryto; nuo 1 iki 2 po piet, nuo 5 iki 6 vakaro. Subatos vakare nuo 5 iki 8:30. Nedelioj nuo 11 iki 12. Ant atsakymo indek už du centu marke.

Puikiausias vaistas
Daktaro Glenno,
„Peace In the Family“.

Dėl seno skaudėjimo, nusibrozdinimo, inkirtimų ir insipjovimo, teipgi nusideginimo ir nusiszutini-mo, nėra lygio vaisto. Yra izztiki-miauses vaistas terp parduodanczių. Verkentiems vaikams nepamirszkite duoti o nustos. Izszdirbamas vien tiktai per M. Bevan, 23 Camb-ria, st. Plymouth, Luz. Co. Pa. Donkutė tiktai 25 c. Klauskite pas savo szpornikus. Didelis procentas dėl szpornikų mokant izz virszaus, tiktai Penn'a.

P. S. Esu pažystamas visoi apielinkei ir turiu užsitikejima. Reikala-vimus trumpam laike izszpildysiu.

AGENTAS

assekuravojimo NAMŲ ir visokių DAIGTŲ nu ugnies

GEO. GWILLIAM, agentas.

Main str. Plymouth, Pa.

Griaicziausiai izszgydo visokias ligas

Dr. J. Szlupas

Telephone 4373. 421 Penn. Ave.

Scranton, Pa.